

DARBININKAS

Vol. XC, Nr. 4 (38)

341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

Balandis - April 2005

Mėnulis prieina prie lango ir nusišypso. Jis primena kažką brangaus, kas netolimose dienose praėjo pro mane. Įsižiūriu į laukelius, į sumigusius miškelius. Mėnulis suka savo žibintą ir šviečia tolyn... Ir aš pamatau už tų miškelių, nutilusių šilojų suspindusią upę. Sumirksi paberti žiburiai, ir tarp jų grimzta masyvūs bokštai.

- Mėnuli, šviesk giliau! Noriu pamatyti, kas sėja žiburius į upę ir pagramzdina bokštus vandenys.

Išryškėja tiltai. Kaip milžino geležinės rankos tiesiasi į kitą krantą, tartum norėdamos praskleisti šešėlius ir paliesti sustingusius bokštus.

- Girdi! Varpai dusliai atsišaukia! Sakyk, mano kelionės drauge, kuris laikai nakties žibintą, kur yra šis nuliūdęs miestas, sakyk!

Tu šypsaisi ir man kuždi:

- Tai Kaunas, tavo jaunų svajonių miestas.

- Kaunas!

Ir ko suvirpai širdie! Šito miesto gatvėse pasiliko jaunystės žingsniai. Mėnuli, tu šviesk, noriu kaip svečias tyliai užklysti savo dienų paieškoti, praeiti pro bažnyčias, sustoti aikštėse, kur kadaise nerūpestingai klegėjau. Ten, karo Muziejaus sodely, miega rožės! Tai mūsų jaunystės dienos ten žydi ir svajoja. Kai lenksiuos jų pabučiuoti, mėnuli, nusuk savo žibintą ir nežiūrėk. Tu esu plepys ir visiems išpasakosi, kad mano ašara nukrito į fontaną. Bet tu šypsais... Na, ir sakyk, visiems sakyk, nes tu nežinai, kaip jų išsiilgau!

Eime slapta per tiltą! Ar, ne! Aš – ne vienas! Su manim eina tie, kurie gerai neįsižiūrėjo į rožes. Pameni, jie buvo dar kūdikiai, kai per šitą miestą iškeliavo. Pašviesk į juos! Matai, kokie jie gražūs, rinktiniai, kaip dega jų akys!

Jie nori pereiti gatvėm, pasiklausyti, ką pasakoja rūmai ir bažnyčios, gatvės ir ažuolynai. Tu rūpestingai šviesk, užmigdyk piktas sargybas, kad neišgirstų mūsų žingsnių.

Mūsų būrelis susigūžė Aleksote ir dairosi į besirengiantį užmigti senelį Kauną. Šitame mieste virė mūsų jaunas valstybinis gyvenimas, rikiavosi darbai našios gretos ir šimtmečių vergijos dulkes nubloškė į Nemuną. Apsitrynusios spalvos sušvito naujom vaivorykštėm, smagios gatvės veržėsi iš slėnio, lyg iš sapno buvo rū-

mai, namai, mokyklos. Per šimtmečius miegojusi lietuvio dvasia tiesė savo sparnus didžiam skrydžiui. Per šią tautos darbymetę, per laisvės metus, čia ir akmenys krutėjo, bijodami pasilikti nuo gyventi skubančių gretų.

Dabar ten viskas miega. Kantrieji akmenys apkerpėjo ir sapnuoja anas laisvės dainas, kuriom skardėjo slėnis, pašlaitės, ažuolynai sapnuoja ir laukia...Kairėj

ROŽĖS MUZIEJAUS SODE

Paulius JURKUS *

Kauno Rotušė, pastatyta 1542-1562 metais

AERODROMAS

Ten ilsis nutūpę plieniniai drugiai. Gūdu ir neįjauki jiems svetimoje žemėje. Bet čia paklausk kiekvieną medį, jis papasakos apie netolimas dienas, kada lietuviški vyturėliai pakildavo su ryto saule. Čia kadaise (1933 m.) atvežė drąsiųjų lakūnų karstus, ir visas miestas, visa šalis giedojos:

Darius ir Girėnas narsūs vyrai buvo...

Perskridę Atlantą, Vokietijoje žuvo...

Prisiminę dar nesenus laikus, gūdžiai ošia medžiai, plaka viršūnės, lyg norėdami pagauti tuos svetimus paukščius, ir dūsauja, nes čia nebėra kam džiaugtis, nei verkti...

(nukelta į 4 psl.)

*Pirmąsias mirties metines prisiminti (psl. 8)

Kauno prezidentūra dar iki šių metų liepos bus perleista Kultūros ministerijos žinion ir taps Nacionalinio M. K. Čiurlionio Dailės muziejaus filialu. Kaip Eltai pirmadienį sakė Prezidento patarėja kultūros klausimais Irena Vaišvilaitė, Prezidentas Valdas Adamkus patvirtino sausio mėnesį jo sudarytos darbo grupės išvadą. Pasak I. Vaišvilaitės, darbo grupė nustatė, kad dabar, kai Kauno prezidentūros rūmai priklauso Prezidento kanceliarijai, nėra sąlygų tuose rūmuose tinkamai atspindėti Lietuvos valstybingumo istorijos ir ją populiarinti. „Todėl siekiant įtvirtinti šio memorialinio pastato reikšmę, pasiūlyta sukurti memorialinę edukacinę instituciją, kurioje ypatingas dėmesys būtų skiriamas Lietuvos pirmosios respublikos istorijos populiarinimui ir dabartinių pilietinės visuomenės problemų aptarimui“, - teigė I. Vaišvilaitė. Pasak Prezidento patarėjos, darbo grupė pasiūlė perduoti Prezidento rūmus Kaune Nacionaliniam M. K. Čiurlionio Dailės muziejui ir suteikti Kauno prezidentūrai išskirtinį statusą. Numatyta, kad strateginius Kauno prezidentūros veiklos klausimus svarstys taryba, kurią sudarys Prezidento, Kultūros ministerijos, Kauno miesto savivaldybės, Vytauto Didžiojo universiteto ir Lietuvos muziejų asociacijų deleguoti atstovai. Visos Kauno prezidentūros perdavimo Kultūros ministerijos žinion, jos pertvarkymo į Nacionalinio M. K. Čiurlionio Dailės muziejaus filialą teisinės procedūros turės būti baigtos iki šių metų liepos 1 d. Dailės muziejaus filialas Kaune turės savo vadovą, kurį skirs M. K. Čiurlionio muziejaus direktorius.

Elta

Lietuvos narystė Europos Sąjungoje (ES) atvėrė vartus geresnio gyvenimo užsienyje ieškantiems gyventojams. Pernai iš Lietuvos išvyko beveik pusantro karto daugiau žmonių nei 2003-iaisiais. Tuo metu, kai Lietuvos gyventojai mėgina įsidarbinti užsienyje, darbdaviai suka galvą, kuo pakeisti išvykusius darbuotojus bei kaip sulaikyti įmonėje likusius specialistus. Bet didesni atlyginimai, sveikatos draudimas ar kvalifikacijos kėlimo kursai padeda išlaikyti ne visus darbuotojus. „Lietuvos ryto“ kalbinti įmonių atstovai neslėpė, kad po praėjusių metų gegužės 1 d. neteko nuo kelių iki keliasdešimties darbuotojų. Banko „Nord/LB Lietuva“ vyriausiojo analitiko R. Rudzkiego teigimu, nuo 2003-ųjų vidurio iki 2004-ųjų vidurio Lietuvą paliko 50 tūkst. gyventojų. „Tai sudaro 3% visos darbo jėgos. Toks skaičius yra labai grėsmingas. Skaičiuoti galima labai paprastai - išvykę 3% darbo jėgos nesukuria Lietuvoje 3% bendrojo vidaus produkto“, - sakė R. Rudzkius. Dalis svetur uždarbiaujančių lietuvių siunčia pinigų į Lietuvą - tai sumažina emigracijos žalą šaliai ūkiui. Tačiau, pasak R. Rudzkiego, net ir įvertinus tai, kad dalis užsienyje uždirbtų pinigų atkeliauja į mūsų šalį, galima teigti, jog Lietuvoje likę darbuotojai duotų daugiau naudos visai ekonomikai. Pasak SBA koncerno personalo viceprezidentės Astos Jaloveckienės, praėjusią vasarą buvo jaučiama darbuotojų migracijos banga, tačiau dabar masinių kelionių į užsienį nebėra. SBA atstovė pripažino, jog vien didesnėmis algomis vargu ar pavyks išsaugoti darbuotojus. „Didesnė alga darbuotoją motyvuoja labai trumpai - porą mėnesių. Po to darbuotojas įpranta prie tokio pajamų lygio. Todėl mes pagrindinius darbuotojus apdraudėme kaupiamuoju gyvybės draudimu“, - sakė A. Jaloveckienė. Gyvybės draudimo bendrovių atstovai prognozuoja, kad ateityje kaupiamasis draudimas taps populiaria priemone darbuotojų lojalumui didinti. „Hansa gyvybės draudimo“ vadovas D. Valentukevičius yra prognozavęs, kad šių metų pabaigoje darbdavių įmokos už savo

darbuotojus sudarys trečdalį visų gyvybės draudimo įmokų. Originalų būdą darbuotojams skatinti surado ir telekomunikacijų bendrovė „Bitė GSM“ - visi įmonės darbuotojai galės tapti kompanijos TDC, valdančios „Bitę“, akcininkais. Kiekvienam „Bitės“ darbuotojui pasiūlyti akcijų opcionai - tam tikra garantija po penkerių metų įsigyti TDC akcijų už 10,49 euro (36,2 lito) - tris kartus pigiau nei dabartinė akcijos rinkos kaina. Kiekvienas darbuotojas galės įsigyti iki 90 akcijų. Įstojus į ES vis dažniau lagaminus kelionei į Vakarų kraunasi ir statybininkai. Statybininkų asociacijos prez. A. Šeštakauskas teigimu, šalyje jau trūksta statybininkų ir dėl to, kad pastaraisiais metais sparčiai daugėjo statybų darbų. Darbuotojų emigracija tik paaštrino šią problemą. Iš didžiųjų įmonių išvyko nuo 5 iki 20 žmonių. Pasak A. Šeštakauskos, su emigracijos problema didžiosios bendrovės dar susitvarko, tačiau mažoms įmonėms šios problemos yra sunkiau įveikiamos. Nors dėl Lietuvos narystės ES statybininkai aktyviau ėmė ieškoti geresnio gyvenimo užsienyje, kol kas, anot A. Šeštakauskos, padėtis nėra tragiška ir užsienyje dairytis darbo jėgos dar neverta.

Elta

Pavasaris

V. Kapočiaus nuotr.

Gal išeivijai žinotina

Kas dedasi Lietuvoje

Kaune leidžiamas literatūros savaitraštis "Nemunas" 2004.XI.18-24 paskelbė Juozo Kojelio straipsnį "Išeiviai Lietuvių išeivijos institute", kuriame jis tvirtina, kad "Lietuvių išeivijos institutas (Lii) palikęs be išeivių, o neoficialiai esąs kontrolėje vienos ideologinės grupės, kurios nusistatymai praecityje Lietuvos laisvinimo klausimais labai ryškiai skyrėsi nuo lietuvių bendruomenės daugumos. Taip pat nurodoma, kad "poetas Bernardas Brazdžionis dėl nepasitikėjimo Lietuvos išeivijos institutu pakeitė nuomonę ir savo asmenišką archyvą nukreipė į Maironio literatūros muziejų".

Kojelio straipsnį "Nemune" palydėjo Redakcijos ir "Kauno kūrybinės inteligentijos" vardu keistas pasisakymas, į kurį "Nemune" 2005.II.10-16 reagavo ambasadorius Vytautas Dambrava. Gal išeivijai žinotina?

"Darbininko" redakcija

PONE REDAKTORIAU,

maloniai nuteikėte paskelbę žurnalisto p. Juozo Kojelio straipsnį "Išeiviai Lietuvių išeivijos institute" ("Nemunas", 2004 m. lapkr. 18-24 d.), nes, manau, praplėtėte laikraščio ir meno temų į kiek "karštesnių" klausimų gvildinimą.

Pažįstu p.Kojelį daugiau kaip 30 metų. Skaitydamas tą straipsnį supratau, kad ir šiandien jis išliko ištikimas savo publikacijos principui: "Žodis gali būti aštrus, betgi turi likti švarus". Esu vertinęs jo publikaciją ir visuomeninę veiklą ir jo sąžiningumą neabejoju. Gal todėl mane gerokai nustebino labai labai ilgas redakcijos pasisakymas dėl Kojelio straipsnio.

Savo ilgoje viešojo gyvenimo karjeroje matau pirmą atvejį, kai laikraščio redakcija puola atspausdinto straipsnio autorių, kuris, kiek žinau, nė vieno kritiško žodžio Jūsų redaguojamo laikraščio adresu nėra ištarsęs. JAV prezidentas George W. Bush, lankydamasis Vilniuje, yra sakęs, kad Lietuvos priešas bus ir Amerikos priešas. Nejuo "Nemuno" redakcija turi panašų įsipareigojimą LI institutui?

Viena aišku, kad redakcija prisiima atsakomybę už tą keistą atsiliepimą, išsakytą nerišlia logika, vinguriuojančiais teigimais, taip pat keistomis užuominomis, kuriose suskamba net neaiškos grasinimo gaidos.

Man teko rašyti apie Juozo Kojelio publicistiką prieš 15 metų (žr. Juozas Kojelis "Tarp rūpesčių ir vilties", p. 17), o dabar noriu atkreipti redakcijos dėmesį į poeto Bernardo Brazdžionio straipsnį, paskelbtą "Drauge" 1997 m. Siūlyčiau paskelbti to straipsnio bent ištraukas, kad "Nemuno" skaitytojai sužinotų ne tik klasiko nuomonę apie J. Kojelio publicistiką, bet ir "Kauno kūrybinės inteligentijos" atstovo Petro Palilionio. Tuo būtų bent dalinai atitaisyta moralinė žala, taip pat pabrėžtas reikalas ateityje imtis pozityvaus dialogo. Manau, kad to labai pageidautų ir pats p. Juozas Kojelis.

Priimkite nuoširdų pagarbos pareiškimą.

Vytautas A. Dambrava, JAV, St. Pete Beach

Iš nakties į rytą

(ištraukos, "Draugas", 1997 m. vasario 1 d.)

Bernardas BRAZDŽIONIS

Juozo Kojelio knyga "Iš nakties į rytą" (Kaunas: "Garso" leidykla, 1996), pasirodžiusi Lietuvoje prieš keletą mėnesių, tuojau susilaukė sutikimo ir ne vieno labai palankaus vertinimo. Apie knygos sutikimą, įvykusį 1996 m. spalio 26 d. Kaune, dienraštis "Kauno diena" spalio 28 d. numeryje pirmo puslapio pirmose skiltyse rašė:

"Kauno savivaldybės didžioji posėdžių salė, kurioje neretai verda politinės, ūkinės, žinybinės, net ir asmeninės aistros, praėjusį šeštadienį, lyg pačiais geriausiais pirmaisiais Atgimimo metais, priminė vieningai dūzgantį bičių avilį".

"Švytėjo šventiški veidai, žiburiavo vėsios rudeninės gėlės, kaip iš gausybės rago liejosi patys geranoriškiausi žodžiai..."

"Seimo nariai, visuomenės veikėjai, kultūros kūrėjai, giminės ir artimieji gražiai pagerbė iškilų išeivijos žurnalistą Juozą Kojelį".

Taip rašė ne koks, kad ir pirmaeilis spaudos darbuotojas, taip rašė Lietuvos rašytojų sąjungos Kauno skyriaus pirmininkas Petras Palilionis. Jis pasakė ir knygos sutikimo žodį, pavadinęs Juozo Kojelio veiklą, "viso gyvenimo knyga", kurioje "atsiveria didelės minties laukas, prismaigstyta skaudžių išgyvenimų, karštos patriotikos, aštrios polemikos, gajų įžvalgų..."

Tokioje aplinkoje ir tokioje šventiškoje nuotaikoje, aišku, nebuvo galima išskaičiuoti nei visų tematikos dalių, nei daugelio knygos teigiamybių – parodyti rašto stiliaus, glaustumo, polemikoje – tikslumo, orientacijos ir greitos logikos vingių ir daugelio kitų žurnalistui reikalingų gerų privalumų, nekalbant apie tematikos žinių bagažą ir intelektualinį išprusimą. Perkaityta knyga Petriui Palilioniui padarė įspūdį beveik neregėtų negirdėtų naujienų sandėlio apie išeiviją ir jos politinę veiklą Lietuvos labai.

Ir tikrai: rašytojas Palilionis neperdėjo – iš šios knygos, kurią galima būtų pavadinti lietuviškos išeivijos enciklopedinių faktų, datų, asmenų vardų, problemų vardu arba lietuvių išeivijos gyvenimo penkiasdešimties metų *thesaurus* (iš graikiško žodžio, reiškiančio lobį, atsargas, aukso kaip turto kaupimą). Iš jos Lietuvos žmonės galės susidaryti pilną, išsamų, turiningą išeivijos visuomenės veiklos vaizdą, kurį sovietiniai žurnalistai buvo ne tik nesąžiningai iškraipę, bet ir pagal komunistinę moralę sužaloję ir neatpažįstamai suteršę. Šiandieną pas Lietuvos skaitytoją, dar ketveris metus patyrusį pakartojamą "tarybinį" melo ir smurto siautėjimą, knyga ateina kaip *vade mecum* į laužtą nenulaužtą didelę tautos medžio šaką už tėvynės sienų.

(...)

(nukelta į 17 psl.)

ROŽĖS MUZIEJAUS SODE

(atkelta iš 1sl.)

Šalia aerodromo stūkso Technikos Institutas, kur ne vienas jaunas studentas įklimpo į formules, kūrė ir statė tiltus, kelius, kur mokėsi medžiagą palenkti žmogaus tarnybai.

Dešinėj tęsiasi didelis Botanikos sodas su įvairiais augalais, tvenkiniais ir vienišomis gulbėmis. O dar toliau, už kalnelių ir krūmokšnių, kuprą išstatęs, miega Napoleono kalnas. Nuo jo keteros šis didysis karo vadas stebėjo, kaip jo kariuomenė keliai per Nemuną.

Vidury prieš mus tiesiasi tiltas į miestą. Prieš keliasdešimt metų jis buvo ilgiausias visame pasaulyje. Nesijuokite, taip buvo: - per jį reikėjo keliauti 14 dienų! Galėjai eiti pėsčias, lėkti zovada, vistiek užtrukai 14 dienų, kol tiltą pervaziavai. Tai buvo prieš I-ąjį pasaulinį karą. Tada kairysis Nemuno krantas, priskirtas prie Rusijos, rašė į knygas, pvz., lapkričio 1, o kairysis – 14; ir taip, kol perėjai iš Kauno į Aleksotą, sugaišai 14 dienų.

VYTAUTO DIDŽIOJO BAŽNYČIA

Kuklutė ir nuraudusi ji dairosi į upės srovę, tartum

laukdama, gal atsišauks senieji amžiai ir pasivaidens jos statytojas. Vytautas Didysis po nesėkmingo Vorsklos mūšio 1400 metais pastatė šią bažnytelę Mergelės Marijos garbei, prašydamas Jos globos. Daug kas ją perstatė, savaip išpuošė jos drabužį, bet ji dar slepia savy anuos šimtmečius, kada Lietuva ėjo nuo marių iki marių. Lyg sargas, pasiženklinęs Mergelės Marijos vardu, ji budėjo prie Nemuno, kad niekas nedrįstų paliesti tautos gelmių. Ir suklupo prieš jos taurumą visi priešai, ir amžinai nutilo vienuolių bei šventų vyrų žingsniai.

Nūnai ji lyg nepritampa prie šio susispietusio skruzdėlyno, prie senamiesčio. Tokia vieniša našlaitė ji brenda į Nemuną, žvelgia gotišku bokštu į srovę, lyg norėdama nusiplauti šimtmečių dulkes.

Šioje bažnytelėje paliko neišdildomus pėdsakus Kauno baltagalvis jaunuolis – rašytojas, visuomenininkas, kanauninkas Tumas-Vaižgantas. Ją apleistą papuošė, išdabino ir grąžino laisvajai Lietuvai. Čia Kauno šviesuomenė plūdo klausytis ugningų Vaižganto pamokslų, iš jo žilos galvos pasisemti jaunatvės ir užsidedimo darbui. Čia ir jis ilsis, užmigęs amžinybės miegu...

Pakeliui į Rotušės aikštę sutinkame.

PERKŪNO NAMUS

Tai buvusi Dencigo pirklių buveinė. Kaip pasakoja seni Kauno raštai, perstatant ją, buvo rasta mūre Perkūno dievaičio statulėlė. Šiuo vardu ir pavadino namus.

Pasidairę po kvartalą, atrasime ir senus Hanzos namus, kur vokiečių pirkliai sandėliavo savo prekes, ir daugelį senų pastatų, kurie išsilaikė per gaisrus, karus ir nelaimių metus.

Prieš mus atsiveria Rotušės aikštė. Kairėje į gatvę grūdasi Jėzuitų kvartalas su savo bažnyčia, gimnazija, gamtos muziejumi. Sena ši vienuolijos kolonija, atsiradusi beveik pagrečiui su Vilniaus jėzuitais. Daug kas valdė šią bažnyčią, daug kas buvo iš jos padaryta, ir pravoslavų cerkvė, ir sandėliai, ir ligoninė. Nepriklausomos Lietuvos laikais čia suspietė jėzuitai stipriausias savo jėgas, popiežiui Pijui XI pastačius didelį pastatą,

Vytauto Didžiojo bažnyčia

nuotr. V. Augustino

svajojo net apie privačią akademiją.

Mėnulis pasuka žibintą ir nušviečia nedidelius su kolonomis rūmus. Tai

MAIRONIO NAMAI

Kadaise, XVIII a., juos pastatė Kristupas Pacas. Vėliau daug kas jais naudojosi, kol nusipirko Maironis. Ir jis įrašė šiuos namus į Kauno istoriją pačioje garbingiausioje vietoje. Įsiklausykime, gal pasigirs kanklių balsas, gal pasivaidins Dubysa, Šešupė, seni laikai... Užsidaręs ir paskendęs vienuoje, poetas dainavo apie savo tautą, sielojosi jos likimu. Čia 1932 metais birželio mėn. 28 dieną amžinai nutilo poeto širdis, tos šilkastygės kanklės. Praverkime duris. Laiptų nišoje stovi poeto biustas. Rūstus ir susenęs žvelgia į ateivius ir tartum prašo: nedrumskite man ramybės, ne jums suprasti poeto svajonės ir kančios. Tačiau mes tokie smalsūs! Mes norime pamatyti tuos kambarius, kur didysis tautos dainius kūrė ir veikė.

Tyliai pasikeliame į antrą aukštą. Čia viskas palikta taip, kaip buvo jo dienos. Supamoji kėdė, stalai, knygos, artimųjų fotografijos. Tarp jų surasime ir jauną poetą, kada jis buvo studentas, paskui vos prasiskleidęs kunigėlis. Ant stalo tarp rankraščių guli ir jo mėgiamas plunksnakotis, padarytas iš stimos kojelės. Įsiklausai į kambario tylą, ir, rodos, girdi, kaip atskamba "Pavasario balsai", kaip nesuvaldoma bundančios tautos jėga laužo visas užtvankas ir, paėmus arklą, knygą, lyrą, eina jaunosios Lietuvos keliu.

Maironio namai tartum sargybinis stovi prieš didelę dvasios tvirtovę, kurioje subrendo kartų kartos mūsų visuomenės veikėjų. Kampe keturkampiu bokštu pasiženklinsi sūkso

KAUNO KUNIGŲ SEMINARIJA

1864 metais, po audringo sukilimo, rusai perkėlė ją iš Varnių, kad galėtų ją griežčiau prižiūrėti. Pereikim jos ilgus koridorius, senos ir naujos statybos namus, ir rasime neišdildomus pėdsakus: Valančiaus, Beresnevičiaus, Cirtauto, Paliulionio, Karevičiaus, Baranausko, Maironio, Jakšto, Vaižganto, Jauniaus. Įvairiuose laikuose ir įvairiose aplinkybėse veikė šie žmonės ir siekė to paties: apšviesti savo kraštą, išsaugoti jo dorą, religiją ir išvesti į laisvę.

Prie Seminarijos vartų paskutiniaus laisvos Respublikos metais išdygo kitas didelis pastatas – Kauno Arkivyskupo Metropolito rūmai. Juos statė ir puoselėjo pirmasis mūsų arkivyskupas J. Skvireckas.

Praslinkę pro šv. Trejybės bažnyčią, kuri viena norėjo išsilaikyti lenkiškoje dvasioje, kai visas Kaunas jau seniai meldėsi ir giedojo lietuviškai, atsidursime

PRIE JAKŠTO NAMŲ

Nedideli, parudę glaudė jie vieną iš mokyčiausių mūsų tautos vyrų. Įsiklausykime, gal išgirsim jo plunksnos šnaresį. Aštriai ji pliekia rašytojus, ginčijasi, plūsta modernizmą, kuria meno dėsnius, juokiasi satyros

šypsniu iš visuomenės nuodėmių, įkaitusi su visu aštrumu puola lenkus ir juos triuškina. Paskui, lyg išsigandusi didelio sukelto triukšmo, ši plunksna slysta į matematikos laukus ir pramogauja, žaidžia formulėm, sukasi elipsėm, atrasdama naujų dalykų. Staiga ši plunksna susimąsto: kodėl ji bėginėja popieriumi, kur yra tas Absoliutas, kuris verčia ją judėti? Ir filosofuoja, rūpestingai atskleidžia mintį ir veda ją prie Dievo. Čia džiaugsmingai ji panyra į teologiją, į religijos klausimus, išsiveržia poezijos ir giesmių posmais. Tai tiesos ir beatodarinės kovos plunksna, plunksna ištroškusi visokeriopai praturtinti mūsų tautą, ją sustiprinanti ir ugdomi.

Pakilkime tylūs į antrą aukštą. Sučiužęs greitai senelio žingsniai, durys prasivers, ir prieš mus atsistos žemo ūgio žmogus. Gal bus jis užmiršęs nusiimti nuo galvos popierinę kepurę. Nesijuokime iš jos, nes durys gali prieš mus užsitrenkti. Ant jo galvos nedaug plaukų besuskaitysi. Išdykėlės musės negerbia mokslininko ir, nutūpę ant plikos galvos, žaidžia. Ir kad jos netrukdytų, neblaškytų minties, jis užsideda aukštą tartum maskarado kepurę su visokiais cinciliukais ir atsisėdęs rašo, o musės bijodamos lanku zvimbiam aplinkui. Pasidairykime į knygas, į milžinišką biblioteką, kurioje yra sutelkta geriausi pasaulio matematikų veikalai. Šių knygų pavydėtų ne vienas mokslininkas. Bet veltui mes žvalgomės aplink. Tylu ir tuščia šituos namuos. 1938 metais vasario 18 dieną jis amžinai padėjo aštrią kovos plunksną ir iškeliavo pailsėti prie katedros, kuriai visą amžių tarnavo.

Aikštės viduryje lengvu skrydžiu nuo žemės nori pakilti baltutė Kauno miesto

ROTUŠĖ

Vargu rasime kituose kraštuose tokį grakštų miesto valdybos namą, kaip ši Kauno Rotušė. Pradėta ji statyti 1542 metais. Stiebdamasi į viršų, puošėsi žaismingu barokiniu drabužiu, kad visiems amžiams paskui liudytų apie nerūpestingus jos statytojus, garsius fundatorius ir triukšmingą bajoriją. Ne vieną midaus statinę yra šiuos namuos ištuštinę riestaūsiai bajorai, ne kartą ir kapojosi kardais, gindami savo garbę ar žirgų eiklumą. Pereitame amžiuje rusai okupantai buvo įsirengę teatrą, o su nepriklausomybės metais Vaižgantas ją pavadino Baltąja Gulbe. Savo grakščiu bokštu, žaidžiančiom linijom ji daugiau panaši į bažnyčią, negu į miesto namus. Čia kiekvienas vežikas, autobuso konduktorius paseks daug linksmų istorijų, kaip maldingos moterėlės, atkeliavusios iš krašto gilumos, ilgai laužiasi į šią "bažnyčią", barasi su sargais, kad nenori jų įsileisti Mišių išklausti.

Mėnulis mus veda į senamiesčio gilumą. Prieš mus iškyla sunkus bokštas. Niūrus, pajudęs iš senumo skeptiškai žvelgia į miestą ir retkarčiais supa savo varpus. Kas jam šie amžiai, šie žmonės, šie okupantai? Daugel praėjo pro jį, smiltimi nudulkėjo, o jis – vis stovi.

(bus daugiau)

ŠEŠTOJI PABALTIEČIŲ KONFERENCIJA WASHINGTONE

Paminėta ALTo 90 metų sukaktis

Šeštoji Jungtinio Amerikos Pabaltiečių Komiteto (JBANC) konferencija įvyko kovo 3-5 d. Washingtone. Išsamioje programoje dalyvavo JAV administracijos, žiniasklaidos atstovai iš Baltijos valstybių, diplomatijos atstovai bei verslo ir ekonomikos specialistai, kurie 3 dienų programoje gvildeno Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms aktualias temas. Konferencija sulaukė daug dalyvių.

Partizanų paroda Kongreso Rūmuose

Konferencija prasidėjo ketvirtadienį vakare JAV Atstovų Rūmų Rayburn priėmimo salėje. Priėmimą su-ruošė kongresmeno John Shimkus vadovaujamas JAV Kongreso Baltijos Laisvės sambūris (*Baltic Freedom Caucus*). Ten buvo atidaryta Lietuvos Genocido Centro paruošta partizaninių kovų paroda "Karas po karo". Parodos pristatymu rūpinosi Lietuvos ambasada ir ALTo vicepirmininkas Stanley Balzekas bei jo vadovaujamas muziejus. Parodos atidarymo proga kalbėjo ALTo atstovas Vašingtone dr. Ramūnas Kondratas, Lietuvos ambasadorius Vygaudas Ušackas ir Kongreso narys J. Shimkus. Tokio pobūdžio paroda buvo pirmą kartą išstatyta JAV sostinėje valdžios rūmuose.

ALTo sukaktis ir pasiekimai

Penktadienį Wyndham viešbučio Potomac salėje įvyko specialus Amerikos Lietuvių Tarybos (ALTo) 90 metų sukakties paminėjimo posėdis. Jį atidarė ALTo pirmininkas Saulius Kuprys, kuris savo žodyje glaudai aptarė ALTo nueitą kelią. Pradedant 1915 m., kuomet Amerikos lietuvių organizacijos apsijungė bendram darbui – siekti Lietuvos nepriklausomybės nuo Caro valdžios atstatymo. Buvo peržvelgta daug pasiekimų: Tarybos įkūrimas, milijono parašų petijcia, Amerikos lietuvių legiono sudarymas, Lietuvos Respublikos *de jure* pripažinimas, ALTo atnaujinimas 1940 m., nepripažinimo politikos išgavimas ir išlaikymas, Amerikos Balso lietuvių skyriaus įsteigimas, BALFo įkūrimas, oficialūs susitikimai su JAV prezidentais, Kersten komiteto sudarymas – JAV Kongreso apklausinėjimas apie Baltijos kraštų okupaciją, pokario migracijos įstatymo pravedimas, Jungtinio Amerikos Pabaltiečių Komiteto sukūrimas.

Ateities darbai ir Karaliaučiaus mįslė

Apie ALTo ir pabaltiečių bendrus ateities reikalus kalbėjo ALTo atstovas Washingtone dr. Ramūnas Kondratas. Jo paruoštoje studijoje, kurią jis neseniai pristatė Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui, išdėstytos konkrečios veiklos gairės. Pagal jo išdėstytą programą vyko šeštadienio simpoziumai. Apie Mažosios Lietuvos

– Karaliaučiaus teisinę padėtį kalbėjo dr. Darius Furmonavičius. Jis taikliai apibūdino šio krašto teisinę padėtį, kurią tam tikros politinės jėgos norėtų apeiti. Jis savo tyrinėjimuose yra suradęs ir tą žemėlapi, kuriame Stalinas raudonu (aišku!) rašalu padalino Europos žemėlapi. Dr. D. Furmonavičiaus studiją anglų kalba ALTas ruošiasi išleisti atskiru leidiniu ir įteikti JAV Valstybės Departamento ir Kongreso nariams.

Diskusijose buvo kreipiamas dėmesys į Rusijos bandymą toliau valdyti Baltijos valstybes per energetikos kontrolę. Tai turėtų rūpėti ir vakarams – nes tai kelia rimtą pavojų Baltijos kraštų demokratinei santvarkai bei jos nepriklausomybei. ALTo 90 metų sukakties proga buvo perskaitytas JAV Lietuvių Bendruomenės sveikinimas. Gausiai dalyvavo Lietuvos Vyčių atstovai iš rytinio pakraščio.

Susitikimai Senate, Kongrese ir Valstybės Departamente

Pietų metu vyko susitikimas su Baltijos kraštų ūkio ministrais ir buvusio Estijos Prezidento Lennart Meri paskaita. Po pietų dalyviai vyko į JAV Senato ir Kongreso rūmus. Ten įvyko ypatingai produktyvus susitikimas su New Jersey Senatorių Lautenberg ir Corzine atstovais. Nuodugnai buvo pristatyta Pabaltijo kraštė esama padėtis ir Rusijos nauji bandymai skverbtis į tų kraštų erdvę. Pasitarimai tesėsi JAV Kongreso Rūmuose su Orest Deychakiwsky, kuris yra JAV Kongreso patarėjas Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo komisijoje. Jo pranešime buvo akcentuojamas Baltijos kraštų kritinis vaidmuo plečiant demokratiją ir laisvę Pabaltijo kraštų kaimynystėje. Tai buvo ypatingai veiksminga remiant Ukrainos demokratines jėgas neseniai įvykusių lemtingų rinkimų metu. Laukiama panašaus poveikio ir kaimyninėje Baltarusijoje.

Konferencijos dalyviai toliau vyko į Valstybės Departamentą. Čia dalyvius pasitiko Valstybės Departamento Šiaurės Europos ir Baltijos Skyriaus direktorė Judith Cefkin. Ji prieš mėnesį buvo pagrindinė kalbėtoja ALTo suruoštame minėjime Čikagoje. Ten pirmąjį pranešimą padarė Valstybės Departamento Europos ir Eurazijos skyriuje Heather Conley. Po jos kalbėjo Baltųjų Rūmų Valstybės Saugumo Tarybos (*National Security Council*) direktorius NATO ir Vakarų Europos klausimams Kart Volker. Kadangi posėdis buvo neskelbtinas (*off the record*), apie detales spaudoje neskelbiama. Tik galima pasakyti, kad pokalbis buvo atviras – mums rūpimi klausimai buvo nuodugnai pristatyti. Vakare daugelis dalyvių vyko į Danijos ambasadą, kur vyko iškilmingas priėmimas. Šios programos dalį koordinavo JAV Baltijos Fondas.

Kertinis valstybių santykių pagrindas – demokratija

Šeštadienis buvo skirtas akademiniai programai, kuri vyko Washingtono Marriott viešbutyje. Šių metų konferencijos dėmesys skyrėsi nuo praėjusių metų, nes visos trys Baltijos valstybės jau yra NATO ir Europos Sąjungos narės, todėl jų ateitis ir saugumas šiuo metu bent formaliai yra užtikrintas. Konferencijos dėmesys buvo skiriamas Baltijos valstybių ir Amerikos pabaltiečių visuomeninės veiklos tolimesniam planavimui. Programą atidarė JBANC pirmininkas Saulius Kuprys, kuris po trumpo žodžio pristatė visų trijų Baltijos valstybių ambasadorius Vašingtone – Estijos Juri Luik, Latvijos Maris Riekstins ir Lietuvos Vygaudą Ušacką.

Pirmąją temą „Ryšiai su Rusija“ kalbėjo pereinamosios demokratijos projekto atstovas Bruce Jackson, Robert Nurick iš Monterey Instituto ir buvęs JAV ambasadorius Lietuvoje Keith Smith, dabar atstovaujantis Strateginių ir tarptautinių studijų centrą. Visi trys pranešėjai teigė, kad Vakarų pasaulio sutelktas bendras dėmesys Rusijos problemoms gali teigiamai paveikti jų sprendimą. Abi strategijas – Rusijos išjungimą iš pasaulinės bendrijos ir jos įtraukimą – reikia pagal aplinkybes veiksmingai panaudoti, jei norima Rusijoje įtvirtinti demokratiją.

Antrąją temą „Demokratijos plėtra Baltijos šalių kaimynystėje“ kalbėjo Vladimir Socor iš Jamestown fondo, Laimonas Talat-Kelpša iš Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos ir Vincuk Viacorka, atstovaujantis Baltarusijos Liaudies frontui. Diskusijose buvo keliamas klausimas, kad Baltijos valstybių patirtis turėtų kreipti regiono valstybes demokratijos link. Paskutinieji įvykiai Ukrainoje buvo įvertinti teigiamai: laukiama, kad jie pasikartos ir Gruzijoje. Baltarusija nusiteikusi aštriai, sakė V. Viacorka kalbėdamas apie pastangas įgyvendinti demokratiją Baltarusijoje, kuri yra vadinama „paskutine diktatūra Europoje.“ Ten nevyriausybinių organizacijų yra draudžiamos ir net uždarnos. Baltijos šalys turi ryžtingai skatinti tarptautinį dėmesį Lukašenkos režimui.

Svarbu palaidoti komunizmą

„Komunistinio palikimo“ tema kalbėjo buvęs Estijos Ministras Pirmininkas Mart Laar, šiuo metu Tartu mieste gyvenantis ilgametis Baltijos ir Rusijos reikalų ekspertas Paul Goble ir JBANC tarybos pirmininkas dr. Ramūnas Kondratas. M. Laar pasisakė apie Rusijos būtinumą susitaikyti su savo praeitimi ir pasekti Vokietijos pavyzdžiu. Vokietija jau seniai atsiprašė už nacių nusikaltimus. Rusija priešingai, gegužės 9-ąją švenčia kaip pergalę, nors milijonams žmonių ir daugybei valstybių tai atnešė Sovietinę priespaudą. Sunku pakeisti įsitvirtinusių požiūrį, kad Rusija buvo vakarų sąjungininkė Antrajame Pasauliniame kare. P. Goble pastebėjo, kad yra svarbu palaidoti komunizmą, bet ne jo pasekmes. Jis priminė apie gilius sovietinės sistemos išpaustus randus, kurie dar šiandien akivaizdžiai atsiliepia tų kraštų visuomenėse.

Balsas iš Kongreso: Rusija turi atsiprašyti

Pietų metu iškalbiai apie komunistinį palikimą kalbėjo JAV Kongreso atstovas Thaddeus McCotter. Jis Baltijos šalių žmones ir amerikiečius ragino reikalauti, kad Rusijos vyriausybė pripažintų ir atsiprašytų už komunizmo nusikaltimus, Molotov-Ribbentrop paktą ir antrą valstybių okupaciją. Jo kalba buvo palydėta atsistojimu ir gausiomis ovacijomis.

Po pietų buvo pristatyta ketvirtoji tema „Tarptautiniai ryšiai ir integracija.“ Pasisakė Latvijos Ūkio ministras Krisjanis Karins, JAV Ambasadorius Lietuvoje Stephen D. Mull ir A. Colletti iš Phoenix Group. Ministras Karins apžvelgė Latvijos ekonominius pasiekimus, pažymėdamas Baltijos ekonomikos greitą vystymąsi ir augimą lyginant su likusia Europa. Jis pastebėjo, kad JAV ir Europa ateityje turi dirbti kartu siekdamas bendrų tikslų, ypač ekonomikos srityje. Ambasadorius Mull sakė, kad nors Baltijos ir JAV santykiai tvirti, susikalbėjimas dažnai sudaro kliūčių. Lietuva, nors išgyvendama sunkų vidaus politikos laikmetį, palaiko aktyvius tarptautinius santykius, kaip ir kitos Baltijos valstybės. A. Colletti dalinosi savo patirtimi valstybės saugumo klausimais, ypatingai aktualiais po rugsėjo 11 d. užpuolimo.

Akademinei programa baigėsi tema „Nevyriausybinių-Vyriausybinių ryšiai ir bendradarbiavimas“. Kalbėjo Latvijos Užsienio reikalų ministras Juris Audarins, Steve Herman iš Marylando-Baltijos Europos Tarybos, Tartu miesto merė Laine Janes ir Laurynas Misevičius iš JAV Lietuvių Bendruomenės. Visi pranešėjai pabrėžė nuolatinę pavienių žmonių ir organizacijų svarbą siekiant bendravimo ir abipusio supratimo dirbant su gimtųjų kraštų ir vietinėmis vyriausybėmis.

Mati Koiva – naujas JBANC pirmininkas

Jungtinio Amerikos Pabaltiečių Komiteto pirmininko pareigas perėmęs estų atstovas Mati Koiva pabaigoje pasidžiaugė sėkminga konferencija. Dalyviai išsiskirstė ruošti JAV Baltijos Fondo surengtai iškilmingai vakarienei, kurioje JAV Kongreso narys J. Shimkus įteikė žymenį Lietuvos ambasadoriui Vygaudui Ušackui. Ten pagrindinę kalbą pasakė buvęs Estijos Prezidentas Lennart Meri.

Amerikos Lietuvių Taryba

Pavasaris atėjo – sugrįžo varnėnai

nuotr. R. Kisieliaus

Mirusieji

Paulius Jurkus 1916 – 2004

Š.m. balandžio 9 dieną suėjo jau **vieneri metai nuo Pauliaus Jurkaus mirties**. Tiesiog neįtikėtina, kad mes čia, „Darbininke“, ištesėjome visus metus be Pauliaus pagalbos, jo patarimų, be jo draugystės, jo enciklopedinio žinyno, jo nuoširdžios kritikos...

Pauliaus Jurkaus vienerių mirties metinių paminėjimui buvo parinktas jo apsakymas apie Kauną **“Rožės muziejaus sode”** (žiūr. 1 psl.) dėl to, kad nors parašytas gal apie 1950 metus, jau Pauliui apleidus Lietuvą, tačiau dvelkia Jurkaus visuose raštuose būdinga lyriškai reiškiamą tėvynės ir jos istorinės praeities meilę. Buvę kauniečiai skaitytojai matys savą miestą visai kitame – romantiškame – atspindyje, kur tikrovė jausmingai idealizuota, suasmeninta, tokia artimai gyva.

2004 m. gegužės mėn. „Darbininko“ numeryje tilpo Pauliaus Jurkaus platesnė biografija. (jei kas norėtų gauti tą numerį, prašome skambinti redakcijai). Čia tik svarbesni faktai:

Paulius Jurkus gimė 1916 m. Žemaičių Kalvarijoje.

Paulius Jurkus 1998 m.

nuotr. A. Žumbakienės

1943 m. baigė Vilniaus universitetą, kur studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. 1950 m. atvyko į Ameriką. Dirbo „Darbininko“ redakcijoje 1951–1993. Vėliau iki mirties geranoriškai padėjo redakcijai. Buvo ne tik rašytojas, redaktorius, knygų apipavidalintojas, bet ir menininkas, mokytojas, kritikas, dekoratorius, patarėjas ir padėjėjas įvairiuose reikaluose.

Jo išleisti raštai: 1954 m. „Pavasaris prie Varduos“; 1957 m. romanas „Smilgaičių akvarelė“, laimėjęs „Draugo“ premiją; 1968 m. „Ant Vilnelės tilto“; 1985 m. „Kai Vilniaus liepos žydi“; 1979 m. lituanistinei mokyklai vadovėlis „Lituanika“; pasaka – poema „Juodvarniai“ ir kt.

Ačiū, Pauliau, kad buvai mūsų tarpe.

a.ž.

Tėv. Antanas Prakapas, OFM 1922 – 1999

Tėv. Antanas Prakapas, OFM,

Š. m. vasario 27 d. suėjo **penkeri metai nuo Tėv. A. Prakapo, OFM, mirties**. Trumpai prisiminkime a. a. Tėv. Antano gyvenimą.

Antanas gimė 1922 m. Antaninos ir Jono Prakapų šeimoje, kuri ūkininkavo Skapiškių kaime, Juodaičių parapijoje, Raseinių apskrityje. Šeimoje augo keturi sūnūs, vienas iš jų Antanukas, ir dvi dukterys. Antanukas baigė Juodaičių mokyklą, lankė Raseinių gimnaziją, vėliau mokėsi pranciškonų gimnazijoje Kretingoje. Čia įstojo į

pranciškonų ordiną ir išvyko į Kauno kunigų seminariją, kur studijavo teologiją. Karo metais studijas teko nutraukti, bet po karo atsidūrė Belgijoje ir kunigystės studijas tęsė Sint Truiden pranciškonų seminarijoje. Ten ir buvo įšventintas kunigu 1949 m. kovo 6 d.

Iš Belgijos buvo atkeltas į lietuvių pranciškonų vienuolyną St. Catharines Kanadoje. Vėliau – į Kennebunkport, ME vienuolyną, kur ėjo gimnazijos mokytojo pareigas. Gimnazijai užsidarius, Toronto vienuolyne – Prisikėlimo parapijoje ėjo vikaro pareigas 17 metų. Tada perkeltas į Brooklyno pranciškonų vienuolyną, kur ėjo vikaro, ir kurį laiką vienuolyno viršininko pareigas. Čia reiškėsi visuomeninėje veikloje, dėstė religiją Maironio lituanistinėje mokykloje, vadovavo Bingo žaidimams ir kt., kol nepagydoma Alzheimer liga pakirto jo sveikatą. Nuolatinei globai buvo išvežtas į Matulaičio slaugos namus, kur mirė 1999 m. vasario 27 d. Kovo 3 d. po iškilmingų mišių Brooklyno pranciškonų vienuolyno koplyčioje (mišias aukojo specialiai iš Lietuvos atskridęs pranciškonų provincijolas Tėv. Benediktas Sigintas Jurčys), palaidotas Šv. Jono kapinėse, Middle Village, NY, lietuvių pranciškonų sklypelyje. Čia šiandien jau ilsisi 30 pranciškonų.

T. Pr. G.

NERINGA: Vasaros Svajonė

Pati kelionė yra ilga, bet linksma. Namuose ruošiamės, pakuojamės išstisias dienas, kad kiekvienas daiktas tilptų į mašiną. Mūsų ilga kelionė baigiasi po 8 valandų – kai pamatom tą ženklą, tą koplytstulpį, kur užrašyta: “NERINGA”.

Kiekvienais metais grįžtam iš stovyklos pilni išpuodžių ir noro vėl kuo greičiau susitikti. Kodėl mes taip nekantriai laukiame stovyklos? Mano šeimoje yra labai vertinamos tradicijos, labai svarbu išsaugoti lietuvių. Per šeštadieninę mokyklą ir per stovyklą, mes palaikome ryšius su draugais, kurie irgi vertina tą lietuviškumą. Aš tapau Neringos stovyklautoja būdama 11 metų. Tai buvo man didžiausia, smagiausia vieta – pilna vaikų, vadovų, ir daug draugų. Kai tik važiuoji į kalną, žinai, kad esi stebuklingoje vietoje – žali kalnai ir laukai, mėlynas, švelnus dangus, ir naktį – tik žvaigždės virš galvos.

Aš atsimenu kaip stovyklautojai susikibę stovi aplink laužą ir dainuoja kartu. Kiekvienas stovyklautojas jaučiasi artimas su kitu, ir stipriai susijęs su stovykla. Aš atsimenu stovyklautojų kūrybingumą. Aš atsimenu žaidimus, kuriuose Lietuvos istoriniai asmenys vėl tampa gyvais ir reikšmingais.

Mano ryšiai su Neringa tebe stiprėja. Kai man buvo 16 metų ir aš baigiau stovyklą, žinojau, kad norė-

siu grįžti vadovauti. Man yra labai svarbu būti stovykloje, kad kiti vaikai irgi galėtų stovyklauti smagiai. Man patinka vadovauti ne tik todėl, kad tenka dirbti su vaikais, bet ir grįžtu būti su savo draugais. Mano draugai irgi nori atiduoti savo laiką stovyklai ir kartu sunkiai dirbam tam, kad paruoštumėme kuo įdomesnę programą. Kai įžengi į vadovų ratą, surandi dar kitą gyvenimą Neringoje.

Neringa suburia mus iš įvairių vietų, suteikia galimybes parodyti savo kūrybingumą, išmokyti daugiau

apie savo lietuvių kilmę, priartėti prie Dievo ir duoda progą užmegzti draugystes, kurios išliks visam gyvenimui. Kiekvienas vaikas svajoja taip gražiai praleisti vasarą. Tokią vasarą galima rasti tarp Vermont'o kalnų Neringoje.

Laura Bailey, Vienna, Virginia

Kviečiame norinčius daugiau sužinoti apie Neringos stovyklos programas vaikams ir šeimoms lietuvių arba anglų kalbomis apsilankyti www.neringa.org svetainėje arba paskambinti stovyklos vedėjai, Vidai Strazdienei tel.: (978) 582-5592.

Lilija Kulbienė ir stovyklautojos mini spaudos draudimą.

2005 Š. Amerikos lietuvių Plaukimo pirmenybės

2005 m. Š. Amerikos lietuvių Plaukimo pirmenybės įvyks 2005 m. gegužės 14 d., šeštadienį, John Carroll Universiteto (JCU) Johnson Natatorium (baseine). Formalus JCU adresas: 20700 North Park Boulevard, University Heights, Ohio. Johnson Natatorium yra Campus šiaurės-rytų dalyje, South Belvoir Blvd. Įvažiavimas į Campus – iš S. Belvoir Blvd. Baseinas yra 25 jardų ilgio ir turi 6 linijas. Varžybas rengia Clevelando LSK “Žaibas”.

Registracija ir apšilimas – nuo

6:00 val.p.p. Varžybų pradžia 6:30 val. Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų ir moterų (17-24 metų), senjorų vyrų ir moterų (25 m. ir vyresnių), berniukų ir mergaičių – 15-16 metų, 13-14 m., 11-12 m., 9-10 m. ir 8 metų ir jaunesnių. Taipogi bus atžymėti ir 6 metų ir jaunesni vaikai, jei tokių atsirastų. Klasifikacija – pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį ir estafetių nebus. Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės plaukikai.

Išankstinė dalyvių registracija iki 2005 m. balandžio 30 d. imtinai: Algirdas Bielskus, 34251 Ridge Rd., Apt. 408, Willoughby, OH 44094-2969. USA. Tel.: (440) 833-0545; faksas: (216) 481-6064; e-mail: Vyts@VPAcct.com

Papildomai: Pilypas Taraška, tel.: (440) 944-7743; mobilus: (440) 478-8539.

Neveluokite registruotis: jei vėluojate, paneškite A. Bielskui ar P. Taraškai telefonu, faksu ar e-mail.

Pilnesnes informacijas gauna klubai ir mums žinomi plaukikai.

ŠALFASS Centro valdyba

Philadelphia, PA

Iškilmingai atšvęstos Lietuvos nepriklausomybės sukaktys

2005 m. vasario 27 d., sekmadienį, Philadelphiaios lietuviai gausiai būrėsi atšvęsti dviejų Lietuvos Nepriklausomybės sukakčių: Vasario 16-sios ir Kovo 11-sios. Ryte, Philadelphiaios pirmoje lietuvių pastatytoje Šv. Kazimiero bažnyčioje, Padėkos Šv. Mišias už Lietuvą aukoję Philadelphiaios arkivyskupas kardinolas Justin Rigali. Kardinolas maloniai priėmęs parapijos klebono kun. Petro Burkauskio kvietimą atlaikyti Šv. Mišias Lietuvos atkurtos nepriklausomybės 15-sios sukakties proga.

Į bažnyčią atvystančius žmones pasitiko LB apylinkės valdybos sukviesti net trijų Philadelphiaios televizijos stočių reporteriai. Jie kalbino tautiečius ir ypač atvykusius svečius: Lietuvos ambasadorių JAV Vygaudą Ušacką, Lietuvos garbės konsulą New Jersey valstijoje Eugene Rainis. Britanijos garbės konsulą Philadelphiaioje Oliver Franklin. Vakaro žinių metu televizijoje prisimintos vykusios iškilmės.

Į bažnyčią su garbės palydomis įnešus vėliavas, Philadelphiaios lietuvių chorui „Laisvė“ (vadovė Ilona Babinskienė) giedant tradicinę „Ecce sacerdos“, pro laukę įsirikavusius Šv. Kazimiero parapijos mokyklos mokinius į Šv. Kazimiero bažnyčią įžengė kardinolas Rigali. Bažnyčios viduje kardinolo palydą perėmė lietuvaitės, vilkinčios tautiniais rūbais. Kun. Burkauskui pasveikinus kardinolą ir tikinčiuosius supažindinus su Šv. Mišias koncelebruojančiais svečiais kunigais, kardinolas kreipėsi į Lietuvos ambasadorių, garbės svečius ir tikinčiuosius, juos sveikindamas su Nepriklausomybės sukaktimi.

Šv. Mišios vyko lietuvių ir anglų kalba, tačiau neabejotinai vyravo lietuvių kalba. Evangeliją skaitė Lietuvos Vyčių dvasios vadas prel. dr. Juozas Anderlonis, skaitinius – Danutė Gedeikienė, Tikinčiųjų maldą – Angelė Puodžiūnienė. Nevienam dalyviui ašarą iššaukė jautriai pravestas simbolinių dovanų atnešimas: Rūpintojėlio, Lietuvos žemės, gintaro ir Sibiro „Marija gelbėki mus!“ maldaknygės. Pamoksle kardinolas prisiminė daugiau kaip 50 metų užsitęsusią Lietuvos okupaciją, tautos žūtbūtinę kovą išlaikyti tėvų tikėjimą bei tautiškumą, eventualiai tą kovą apvainikuojant nepriklausomybės atgavimu. Kad kardinolo kalbai ruošiasi, rodė jo prisiminimas Kryžių kalno, Šv. Tėvo

džiaugsmingo apsilankymo Lietuvoje. Kardinolas kvietė visus jungtis ir darbuotis, kad arkivyskupijoje būtų išlaikytos veikiančios lietuvių parapijos. Po suteikto ganytojiško palaiminimo, kun. Burkauskas pravedė dvi ceremonijas. Kardinolui buvo įteikta dvi Lietuvoje su jo pavarde bei titulu išaustos tautinės juostos. Vienoje juostų tekstas anglų, kitoje lietuvių kalba. Taip pat įteiktas meniškas drožinys juostoms eksponuoti. Antroje ceremonijos dalyje buvo pagerbtas prel. Leonas Peciukevičius (Peck) už Lietuvos okupacijos metais jo teiktą paramą Lietuvos Katalikų Bažnyčiai. Kaip Ame-

Padėkos Mišiose Šv. Kazimiero par. bažnyčioje simbolinių aukų procesijoje Sibiro tremtinės dukra Dalia Kairiūkštienė įteikia Kardinolui Justin Rigali Sibiro maldaknygę

R. Gedeikos nuotr.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės Padėkos Mišiose Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje (iš k.): pirmoje eilėje - Garbės konsulas New Jersey valstijai Eugene Rainis, Jane Rainis, Lietuvos amb. Vygaudas Ušackas ir Loreta Ušackienė; antroje eilėje - Didžiosios Britanijos Garbės konsulas Oliver Franklin ir dr. Patricia Mikols-Franklin

K. Razgaičio nuotr.

rikoje gimusiam Fordham universiteto auklėtiniui, gerai išmokusiam rusų kalbą ir įgijusiam rusų kalbos magistrą, kun. Peciukevičiui sovietai nesunkiai išduodavo vizą lankytis Sovietų Sąjungoje. Turėdamas išeivijos lietuvių vyskupų ir prel. L. Tulabos įgaliojimus, eilę kartų kun. Peciukevičius su specifiniais uždaviniais vyko į okupuotą Lietuvą. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, tuometinio Philadelphia arkivyskupo kardinolo John Krol pavedimu, prel. Peciukevičius tarpininkavo į Lietuvą pervežant Philadelphia arkivyskupijoje užšaldytus stambius testamentinius palikimus Lietuvos Bažnyčiai. Už teiktą paramą, prel. Peciukevičiui yra suteiktas Vilkaviškio vyskupijos kapitulos kanauninko titulas. Kardinolui stebint, prel. Peciukevičiui įteikta bronzinė lenta, kuri bus įmontuota Šv. Andriejaus lietuvių parapijoje, kurioje prieš daugelį metų jam teko būti vikaru.

Antroji Nepriklausomybės šventės dalis vyko prieš 98-rius metus statytuose ir dar šiandien lietuvių poreikiams tebetarnaujančiuose Lietuvių Namuose. Atvykusius pasitiko linksma grojančios „Kaimo kapelos“ (vadovė Lynn Cox) muzika. Įnešus vėliavas, „Laisvės“ chorui, su tautiečių palyda, sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, vadovavimą minėjimui perėmė programos vadovai Rasa Bobelytė Brittain ir dr. Dainius Didžbalis. Invokaciją sukalbėjo Šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas prel. Juozas Anderlonis. Dėkota Auksčiausiajam už atkurtą Lietuvos nepriklausomybę, prašyta Jo palaimos tiems, kurie darbuojasi žmonių gerovei ir nepriklausomybės įtvirtinimui. Sveikino Lietuvių Namų korporacijos pirm. Vytas Mačiūnas. Jis pažymėjo, kad Lietuvių Namai, būdami organizacinėje vienybėje su Philadelphia LB, dar ilgai tarnaus vietos lietuvių poreikiams.

Atidaryti šventę ir supažindinti su dalyvaujančiais svečiais (Lietuvos amb. Vygaudu Ušacku, garbės konsalais Eugene Rainis ir Oliver Franklin) buvo pakviesta Philadelphia LB apylinkės pirm. Teresė Gečienė. Ji džiaugėsi, „...kad jau penkiolikta kartą ne liūdesio, bet džiaugsmo nuotaikoje galime švęsti laisvą Lietuvą.“ Sveikino garbės konsulas Eugene Rainis. Jis pasidžiaugė, kad Lietuva sparčiau užima jai priklausančią vietą laisvųjų gerbiančių demokratinių valstybių tarpe. Aptaręs, kas valstybei būtina daryti siekiant atverti duris į krašto gerbūvį, kons. Rainis kalbą baigė pareikšdamas: „Aš viską darysiu, kad Lietuva realizuotų savąjį potencialą kaip 21-jo šimtmečio laisva, demokratinė ir kapitalistinė šalis.“

Pagrindinę kalbą pasakė amb. Ušackas, buvęs pirmuoju Lietuvos vyriausio derybininku su Europos Sąjunga, prieš keturis metus atvykęs ambasadoriumi į Washingtoną, nepailstamai darbavęs, kad JAV paremtų Lietuvos pakvietimą į NATO sudėtį. Šiandien Lietuva ir NATO ir Europos Sąjungos narė. Savo kalboje amb. Ušackas aptarė veiklos kryptis bendram Lietuvos ir išeivijos darbui. (Kalba spausdinama 12-13 psl.)

Philadelphia V.Krėvės lietanistinė mokykla kiekvienais metais sulaukia duosnios Lietuvių Fondo paramos. LF igaliojine Philadelphia Dalia Jakienė mokyklos direktorei Ingai Čeledinaitei įteikė paramos \$2,500 čekį

Lietuvos Nepriklausomybės Padėkos Mišiose Šv. Kazimiero lietuvių par. bažnyčioje pamokslą sako Philadelphia arkivyskupas kardinolas Justin Rigali K. Razgaičio nuotr.

Sekė minėjimo programoje neįrašytas punktas. Treti metai Philadelphia Vasario 16-sios proga LB apylinkės sprendimu pagerbiamas vietovei nusipelnęs asmuo. Praėjusiais metais dėkota asmenims, valandų valandas skyrusiems, kad Lietuvių Namai išsilaikytų, kad stovėtų ir burtų ateinančias kartas. Šį kartą padėkota eilę metų tyliai besidarbuojančiai Gemai Kreivėnaitei, gelbstinčiai daugeliui organizacijų. Jos dėka renginiams turime meniškai sukurta programą, salės dekoracijas, šventėms papuoštus altorius. Šiandien ji ir „Bridges“ žurnalo meninio apipavidalinimo redaktorė. Vytas Bagdonavičius apjuosė G. Kreivėnaite tautine juosta, sekr. Marytė Vilaminienė jai įteikė rožių puokštę, o pirm. T. Gečienė įteikė įgravinuotą žymenį.

Meninė programos dalis atlikta išimtinai gausiomis vietinėmis jėgomis. Dainavo choras „Laisvė“, akompanuojant Raimondai Rukšienei, ir V. Krėvės mokinių chorėlis, vadovaujamas mokytojos Reginos Mockutės-Zito. Tautinius šokius šoko net trys mūsų šokių grupės: V. Krėvės mokyklos „Aušrinėlė“ (vadovė Kristina Volertienė), „Žilvinas“ (vadovė Estera Bendžiūtė-Washofsky) ir „Aušrinė“ (vadovas Darius Šypalis). Džiugina atlikėjų margumas – senosios emigracijos atžalos, Amerikoje gimę pokario emigracijos vaikai ir anūkai, naujai atvykę „trečiabangiai“ ir jų vaikai. Gausiems programos atlikėjams išsirikiavus prieš sceną, o dalyviams susikabinus rankomis, Nepriklausomybės šventė baigta Maironio daina „Lietuva bragi“. Pabendrauta prie šventės dalyvių suneštinių vaišių. Kaip ir pereinamais metais, vaišių stalai lūžo! JAV LB Krašto valdybai iki šiol suaukota per \$4,500. Dėkojame Philadelphia darbuotojams už šauniai suorganizuotą šventę.

Sagė

Ambasadoriaus VYGAUDO UŠACKO kalba, pasakyta Vasario 16-osios minėjime Philadelphijoje, PA

2005 vasario 27 d.

Mielieji,

Vasario 16-osios šventė kiekvienais metais, suburdama po visą pasaulį išsibarsčiusius lietuvius, kviečia prisiminti mūsų Valstybės ir Tautos nueitą kelią, bei sustiprinti kiekvieno lietuvių bei Lietuvos piliečio širdyje esančią priesaiką ištikimai tarnauti Tėvynei.

Nuoširdžiai tikiu, kad Nepriklausomybės Akto signatarų pavyzdys ir vizija išliks mūsų įkvėpimo šaltiniu, kad kryptingų ir pasiaukojančių darbu toliau liudytume priesaiką Tėvynei.

2004-aisiais metais pasiekta Lietuvos narystė ES ir NATO buvo Lietuvos Didžiųjų kunigaikščių, Nepriklausomybės Akto signatarų, visų Lietuvos piliečių ir išeivijos darbų tąsa, sutvirtinusi mūsų valstybingumą bei tautos charakterį.

Daugelį apžvalgininkų per 15 metų pasiekta pažanga džiugina ir stebina. Minint Vasario 16-tąją mūsų ambasadoje Washingtone senatorius Joseph Biden, gavęs Lietuvos valstybinį apdovanojimą, savo kalboje pasakė, kad „Lietuva ir sėkmė yra sinonimai.“

Mes pagrįstai galime didžiuotis Lietuvos pasiekimais: greitai atsikratėme sovietinio palikimo – esame demokratinė valstybė, iš 100 proc. planinės ekonomikos perėjome prie laisvosios rinkos ekonomikos, per 15 metų mūsų prekyba pakeitė geografią: jei 1990 m. 90 proc. mūsų eksporto keliavo į SSRS, tai dabar Vokietija yra didžiausia mūsų partnerė, o į ES siunčiame daugiau nei pusę savo gaminių.

„Baltijos tigras“ pastaruoju metu yra plačiai paplitęs Lietuvą apibūdinantis terminas. Lietuvai prireikė tik dešimties metų, kad taptume dinamiška ir konkurencinga valstybė su laisvos rinkos ekonomika.

Lietuvos kariai dalyvauja tarptautinėje koalicijoje Irake bei Afganistane. Didelio tarptautinio pritarimo sulaukė neseniai priimtas Lietuvos sprendimas vadovauti naujai PRT Afganistane (provincijos atstatymo misijai).

Lietuvos ekonominė ir politinė pažanga, pasireiškusi ir šalies narystė Euroatlantinėse organizacijose, liudija, kad „lietuvių tautos jėga yra jos vienybėje.“ Lietuvių tautos sūnus ir seseris galima surasti visuose pasaulio žemynuose. Tad, kaip toli bebūtume ir kiek ilgai begyventumėme nuo Tėvynės – neužmirškime savo kamieno – Lietuvos ir lietuviybės. Šia proga norėčiau padėkoti Amerikos lietuviams, kurie savo darbu – kovojant už Lietuvos Nepriklausomybės atgavimą – ir kasdieniniu gyvenimu – išlaikant kalbą ir lietuviškas tradicijas šeimose – liudija meilę Tėvynei. Tęskite lietuviybės puoselėjimo darbus, įtraukite dar didesnę lietuvių skaičių į šią veiklą. Nuoširdžiai tikiu, kad jūsų pavyzdžiu užsidegs lietuvių bendruomenės ir kituose pasaulio kraštuose.

Dažnai esu klausiamas, kokia Lietuvos išeivijos misija po mūsų šalies įstojimo į ES ir NATO. Nors atsakymą į

Philadelphijoje Lietuvių Bendruomenės apylinkės surengtoje Lietuvos Nepriklausomybės šventėje kalba Lietuvos ambasadorius Vygaudas Ušackas R. Gedeikos nuotr.

ši klausimą turėtumėte suformuluoti jūs patys, Amerikos lietuviai, aš asmeniškai matyčiau šias kryptis bendram Lietuvos ir išeivijos prasmingam darbui:

- 1) strateginės partnerystės tarp ES ir JAV stiprinimas;
- 2) pilietinės visuomenės plėtra Lietuvoje;
- 3) laisvo asmenų judėjimo tarp Lietuvos ir JAV siekimas;

- 4) prekybos, investicijų ir turizmo vystymas;
- 5) labdaros tradicijų perteikimas.

Norėčiau išsamiau pasidalinti šiais savo pastebėjimais.

Pirma, strategiškai svarbu išlaikyti Amerikos dėmesį Lietuvai, Šiaurės Baltijos regionui ir Europai apskritai.

Vasario 21-24 dienomis įvykęs JAV prezidento George W. Bush vizitas Europoje sutvirtino ES ir JAV santykius, o tuo pačiu ir NATO.

Mums Amerikos parama bei JAV artima sąjunga su Europa reikalinga dėl keleto priežasčių:

- Mūsų laisvės kovos istorija liudija, kad JAV ir Europa veikdama kartu yra galinga gėrio jėga. Dėka JAV vadovaujamos Lietuvos okupacijos nepripažinimo politikos: nepriklausomybės viltis buvo išlaikyta; Vakarų

demokratijos šalys laimėjo prieš blogio imperiją; mes tapome laisvi, nepriklausomi, o dabar ir NATO bei ES nariai.

- Iš savo patirties taip pat žinome, kad tik, veikdami drauge su savo partneriais Vakarų Europoje ir Amerikoje, galime padėti Lietuvos kaimynystėje Rytuose įsitvirtinti demokratijos ir laisvosios rinkos vertybėms.

- Girdint nesuprantamus ir pasipiktinimą keliančius Rusijos Prezidento Putin bandymus peržiūrėti istoriją ir net pateisinti Molotovo-Ribentropo paktą, svarbu turėti Pasaulio supervalstybės supratimą ir pritarimą, kad istorijos iškraipyti ar perrašyti nevalia, o gegužės 9 d. – nėra Lietuvos laisvės šventė.

- Mums taip pat svarbu, kad ne tik Lietuva, bet ir JAV, ES valstybių lyderiai realistiškai vertintų ir atvirai išsakytų nuogastavimus dėl demokratijos ir laisvės varžymų Rusijos vadovui. Jei didžiųjų valstybių vadovai, kaip ir mes Lietuvoje teigia esą rusų draugai, tada negalime leisti įsiviešpatauti pataikavimo (*appeasement*) politikai. Jei esame rusų ir demokratijos draugai, privalome pasakyti Putinui ir Rusijos visuomenei, kad stiprėjantis autoritarinis režimas Rusijoje nėra santykius su Vakaraais gerinantis faktorius. Taip mes visi – dideli ir maži, artimi ir toliau esantys nuo Rusijos turime savus ekonominius, finansinius, energetinius interesus. Tačiau negalime leisti sau nepastebėti ar nutylėti, kai bandoma kvestionuoti nusikalstamus Molotovo-Ribentropo aktus, ar kai užgožiamos pilietinės laisvės ir teisės, stiprinamas autoritarinis režimas mūsų kaimyninėje Rusijoje, ar kai nesilaikoma tarptautinių įsipareigojimų išvesti kariuomenę iš Gruzijos ir Moldavos bei kišamasi į suvereninių valstybių reikalus.

Amerikos lietuviai yra gyva ir natūrali grandis, galinti padėti išlaikyti Amerikos dėmesį Lietuvai ir jos kaimynystei. Todėl kviečiu Jus belstis į kongresmenų duris, kviečiant juos aplankyti Lietuvą, skiriant lėšų paremiant mūsų kariškių buvimą Irake, mūsų bendriems projektams demokratijai skleisti Baltarusijoje, Ukrainoje, Afganistane.

Antra, Amerikos lietuvių patirtis yra labai vertinga prisidedant prie pilietinės visuomenės kūrimo Lietuvoje. Nuo tų laikų, kai Alexis de Tocqueville aplankė Ameriką bei surašė, ką matė ir patyrė veikale "Demokratija Amerikoje", ne tik Prancūzija, bet ir visas Pasaulis žavisi JAV bendruomeninio gyvenimo įvairumu bei pilietinių organizacijų aktyvumu formuojant ir įgyvendinant politinius sprendimus. Jūs – Amerikos lietuviai – išaugote demokratijos ir laisvės aplinkoje. Jūs puikiai suvokiate demokratijos vertę bei kiekvieno piliečio atsakomybę ir galimybę formuojant, įgyvendinant, kontroliuojant politinius sprendimus. Todėl Jūsų asmeninė patirtis yra itin svarbi puoselėjant aktyvią pilietinę visuomenę Lietuvoje.

Pastaruoju metu girdime atgarsius apie korupcijos skandalus, Rusijos valdomų ar įtakojamų įmonių aktyvų dalyvavimą politinėse/rinkiminėse kampanijose. Nieko nėra blogo, kai verslo atstovai dalyvauja politiniame

gyvenime. Priešingai, aš asmeniškai manau, kad tai yra svarbus politinės brandos ženklas, kai apart tiesioginio darbo privačiame biznyje, asmenys remia vieną ar kitą politinę jėgą. Tačiau pasirodantys pranešimai ir diskusijos energetikos ūkio klausimais, akivaizdžiai liudija apie neproporcingai didelę finansinę su Rusija vaidžios valdomu energetinio ūkio įmonių įtaką politiniame Lietuvos gyvenime.

Amerikos demokratijos patirtis: gera, o taip pat ir bloga – labai praverstų 2004 m. rugpjūčio mėn. priimtam Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo įgyvendinimui.

Trečia, siekiant užtikrinti dinamiškus ir glaudžius ryšius tarp mūsų šalių, svarbu panaikinti kliūtis laisvam asmenų judėjimui tarp Amerikos ir Lietuvos. Ilgos ir komplikotos procedūros prašant JAV vizų apsunkina studentų, mokslininkų, menininkų, kitų sričių profesionalų keliones į JAV. Suprantama, Lietuvos žmonės taip pat turi atlikti savo namų darbus, būti sąmoningais ir nepažeidinėti JAV įstatymų. Tačiau tai yra abipusis procesas.

Galime pasidžiaugti, kad Jungtinių Valstijų prezidentas George W. Bush, šį ketvirtadienį Bratislavoje paskelbė "kelrodį" septynioms Vidurio ir Rytų Europos šalims bevizio režimo link. Aš matau svarų Amerikos lietuvių vaidmenį siekiant įtikinti JAV Administraciją ir Kongresą dėl vizų Lietuvos ir kitų naujųjų ES valstybių piliečių kelionėms į JAV panaikinimui.

Ketvirta, Amerikos lietuviai gali ženkliai prisidėti prie verslo, investicijų ir turizmo skatinimo tarp Lietuvos ir Amerikos.

Paskutinius trejus metus stebime labai pozityvią tendenciją prekybos ir investicijų didėjimo tarp Lietuvos ir JAV atžvilgiu. Tai pasiekta, visų pirma, dėka drąsios ir aktyvesnės Lietuvos verslininkų veiklos. Manau, kad šiek tiek prisidėjome ir mes – diplomatai, skatindami verslininkus nebijoti konkurencijos ir agresyviau žengti į JAV rinką.

Penkta, dėkoju Amerikos lietuviams už labdaros ir paramos teikimą tiems, kurie yra socialiai remtini Lietuvoje. Nors Lietuvoje sparčiai auga ekonomika, tačiau takoskyra tarp pasiturinčių ir vargšų dar yra didelė. JAV egzistuoja gili labdaros tradicijos, tad jūsų perduodama patirtis ir parama yra svarbus įnašas diegiant bendruomeninės atsakomybės jausmą bei labdaros tradicijas Lietuvoje.

Mieli Amerikos lietuviai,

Jūsų žinios ir patirtis, jūsų kontaktai ir parama yra labai reikšmingi siekiant šių tikslų bei išlaikant Lietuvos ir JAV santykius visuomet kūrybingais ir dinamiškais.

Tikiu, kad bendromis jėgomis ir tėvynės meilės vedami, mes pasiekiamo saugios ir klestinčios Lietuvos vizijos įgyvendinimo.

Sveikinu Jus su Lietuvos Valstybės atkūrimo diena! Linkiu, kad ši šventė jūsų širdis pripildytų džiaugsmo ir pasididžiavimo. Kviečiu ir toliau dirbti Lietuvos labui ir savo gerais darbais rašyti Lietuvos istoriją! □

Kalba Lietuvių Fondo pradininkas dr. Antanas Razma: *"Lietuvių Fondas – tai mūsų visų idealizmo nepaprastas vaisius"*

Edvardas ŠULAITIS

Neseniai spaudoje skaitėme, jog iš Lietuvių Fondo tarybos pirmininko posto pasitraukė šios svarbios finansinės institucijos pradininkas, ilgametis jos tarybos bei valdybos pirmininkas ir kitų svarbių pozicijų užėmėjas dr. Antanas Razma.

Ta proga į šį daug nusipelnusių vyrą kreipėmės su eile klausimų, į kuriuos jis pateikė prasmingus atsakymus.

Bet pradžiai – dr. A. Razmos "vizitinė kortelė". Jį galima vadinti žemaičiu, nes gimęs 1922 birželio 20 d. Kretingos apskrityje. Baigęs Plungės gimnaziją 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Čia po karo – 1952 m. baigė Tuebingeno universitetą, gaudamas med. daktaro laipsnį. Tuoj po to atvyko į JAV ir čia pradėjo gydytojo karjerą. Specializavosi šeimos medicinoje, vertėsi privačia praktika, buvo šv. Juozapo medicinos centro kolektyvo prezidentu.

Šalia veiklos Lietuvių Fonde aktyviai reiškėsi Lietuvių Bendruomenės veikloje, buvo ir JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininku, turėjo eilę vadovaujančių pozicijų. Priklauso ateitininkams ir Lietuvių Fronto bičiuliams. Apdovanotas LDK Gedimino II laipsnio ordinu.

Čia tik svarbesni dr. A. Razmos gyvenimo ir atsiekimų momentai, nes viską sužymėti – reiktų daug vietos. O dabar eime prie klausimų ir atsakymų į juos:

- Jau greitai sueis 45 metai nuo tos dienos, kada "Draugo" dienraštyje paskelbėte (1960.12.08) savo istorinį straipsnį, pavadintą "Milijono dolerių fondas lietuviškiems reikalams ir to fondo parlamentas". Jame Jūs aiškinote, jog reikėtų surasti 100 žmonių, kurie galėtų aukoti po tūkstantinę ir tokiu būdu būtų suorganizuotas milijoninis fondas lietuviškiems reikalams. Kaip Jums gimė tokia idėja?

- Nėra to blogo, kas neišeitų į gera. Buvau nusiminęs 1955 metais, kai dėl medicinos praktikos turėjau palikti Chicago ir išvažiuoti į Wilmington-Joliet už 40 mylių. Chicagoje buvo gyva lietuviška veikla, o aš dar būdamas studentu Tuebingene žavėjausi ja ir buvau įsijungęs į studentų veiklą.

Bet dirbdamas tarp amerikiečių nustebau, kiek daug yra savanoriškai suorganizuotų fondų su milijonais ir net milijardais dolerių, kurie išlaiko labdaros, mokslo, švietimo ir kitas institucijas.

Kilo mintis, kodėl gi mes, lietuviai, negalime suorganizuoti milijoninio fondo. Tuo metu daugeliui tai atrodė tikra utopija, nors man tai buvo realybė, ypatingai turint omenyje profesionalus, prekybininkus ir kitus, kurie tuo metu jau uždirbo neblogai.

Maniau, kad tie, kurie toliau gyvename nuo lietuviškų veiklos centrų, galime sudėti tūkstantines ir, remdami mūsų veiklą finansiškai, įsijungti į lietuviybės išlaikymą.

- Kaip žinome, steigiant fondą jau buvo atsisakyta vien tik tūkstantininkų – buvo priimami ir šimtininkai (arba dar mažesnės sumos), tačiau ir jų ne tiek daug turėta. Kokiu būdu pavyko vėliau šią idėją išpopuliarinti, jog šiandien Lietuvių Fondo turtas (kartu su palikimais) jau viršija 15 milijonų?

- Nelengvas klausimas. Fondui dirva buvo pribrendusi. Jau prieš mane daug kitų fondo idėjų buvo teoriškai keliamos žiniakslaidoje, susirinkimuose, bet neatsirado praktiškų organizacijų ir jos pasiliko stalčiuose. Taip sakant, aš paėmiau jautį už ragų. Sekantys faktoriai pabudino lietuvių visuomenę, kad milijoninis fondas (Lietuvių Fondas) yra būtinas ir kartu įmanomas.

Buvo apibrėžti trys pagrindiniai punktai, kurių pagrindu turėjo veikti fondas.

a) Fondo kapitalas neliečiamas, tvarkomas pačių aukotojų. Tik kasmetinės pajamos dalinamos lietuviybės darbams.

b) Skirstymo komisija sudaroma iš Fondo aukotojų ir JAV Lietuvių Bendruomenės.

c) Į Fondo organizatorių gretas renkami pasišventę darbuotojai, neatsižvelgiant į ideologines ar politines orientacijas – Fondo idėja aukščiau visų įsitikinimų ir pažiūrų. Ir tai pavyko. Su JAV LB pagalba pirmus du milijonus sutelkėme per pirmus 20 metų. Bet vėliau, įsigijus nepaprastą pasitikėjimą, kurį ypač vaizdžiai liudija atėję didžiuliai palikimai, sekančius 13 milijonų dolerių sutelkė vieni Fondo organizatoriai per 22 metus. Per tą laiką buvo išdalinta virš 11 milio dol. lietuviškai veiklai remti. Mūsų visų pradininkų tai buvo net nesvajoti rezultatai.

- Gal galėtumėte išvardinti pačius svarbiausius žmones, kurie labiausiai padėjo Jums tą mintį įgyvendinti ir daugiausiai prisidėjo prie Lietuvių Fondo idėjos pasisekimo?

- Buvo labai daug pasišventusių darbuotojų įvairiose srityse ir specialybėse, ir mėginant juos išvardinti, esu tikras, padaryčiau daug klaidų. (Suinteresuoti tais asmenimis daug informacijos gali rasti Lietuvių Fondo knygos dviejuose tomuose – aut. pastaba). Noriu tik

Dr. Antanas Razma

paminėti su manim žengusius pačius pirmuosius žingsnius: tai rašytojas Aloyzas Baronas, kuris 1960 metais išspausdino mano atsišaukimą "Drauge", nors vyr. Redaktorius tos idėjos įgyvendinimo netikėjo; į pirmą posėdį – 1961 metų sausio 8 d. per didelę sniego pūgą į Alicijos Rugytės butą Chicagoje atvyko tik Jonas Pabedinskas, dr. Rimvydas Sidrys (atvykęs iš Streator, IL 70 mylių) ir aš. Nenusiminėm, šaukėm kitus Fondo iniciatorių posėdžius, kurie buvo skaitlingesni ir sėkmingesni.

- Per 42 LF gyvavimo metus net 12 metų esate vadovavę Fondo valdybai, 11 metų Fondo tarybai, o taip pat esate turėjęs visą eilę kitų vadovaujančių pozicijų. Dabar jau iš pirmininkavimo pasitraukėte. Ar jau pavargote, ar yra kitų priežasčių?

- Nepavargau. Gyvenu kasdien Lietuvių Fondo rūpesčiais ir tikiu jo ateitimi. Bet kai peržengi 80 metų slenkstį, laikas užleisti Fondo vadovavimą jaunesniems, kurie naujais metodais Fondą augins ir toliau. Pasilieku Lietuvių Fondo taryboje ir toliau dirbsiu kai kuriose komisijose.

- Ar, Jūsų nuomone, Lietuvių Fondas atlieka tas funkcijas ir darbus, apie kuriuos užsiminėte savo rašinyje prieš beveik 45 metus?

- Daugiau nei 100 proc.! Tikėjau si sutelkti tik vieno milijono dolerių kapitalą (tuo metu atrodė labai didelė suma), o dabar turime 15 milijonų dol. pagrindinio kapitalo, esame paskirstę virš 11 milijonų dol. lietuviybės darbų rėmimui ir jau penkti metai iš eilės skiriame tam po vieną milijoną. Ar tai ne nuostabus laimėjimas lietuviybei?

- Kokią pramatote Lietuvių Fondo ateitį? Gal turite kokių nors naujų idėjų, kurias padiktuoja šių dienų gyvenimas, naujų ateivių į šį kraštą karta ir pan?

- Matau šviesią ateitį Fondui. Lietuvių Fondo vadovybė yra pasiryžusi Lietuvių Fondo kapitalą padidinti iki 20 milijonų dol., o vėliau ir daugiau, kad netolimoje ateityje būtų galima lietuviybės veiklai kasmet skirti iki dviejų milijonų dolerių. Tikimės ir laukiame, kad vis daugiau naujai atvykstančių įsijungtų į Lietuvių Fondą, ypatingai atsižvelgiant į jiems šiuo metu labai svarbią Lietuvių Fondo paramą jų vaikų lankomoms lituanistinėms mokykloms.

Baigdamas norėčiau pareikšti keistą mintį... Sakykime, Lietuvių Fondas staiga dabar nustotų augti (ko tikrai nebus), tačiau vis tiek jau turime tvirtą finansinę bazę, kuri gali nuolat stipriai remti lietuviybės darbus bei veiklą. Tai mūsų visų idealizmo nepaprastas vaisius, kurio laimėjimui dirbome savanoriškai ir pasišventusiai.

Pokalbio pabaigoje dr. A. Razma dar palinkėjo sėkmės naujai Lietuvių Fondo vadovybei, o mes tariame ačiū už jo pareikštas mintis.

Pastaba. Šį pasikalbėjimą paruošus spaudai sužinojome, kad dabartinė LF Taryba savo posėdyje nutarė suteikti dr. A. Razmai LF tarybos garbės pirmininko vardą. Tai yra pirmas asmuo gavęs tokį atžymėjimą. □

Vilniuje prisiminta istorinė Lietuvos partizanų deklaracija

Lietuvos Valstybės atkūrimo dieną sostinėje iškilmingai paminėta 1949 metais vasario 16-ąją priimta Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Tarybos deklaracija, pagerbtas ją pasirašiusių Lietuvos partizanų vadų atminimas.

Prie Lietuvos partizanų generolo Jono Žemaičio-Vytauto paminklo gėles padėjo Prezidentas Valdas Adamkus, Krašto apsaugos ministras Gediminas Kirkilas, Lietuvos kariuomenės vadai, Lietuvos laisvės kovų dalyviai, Vilniaus visuomenė.

Istorinės svarbos deklaraciją, po 50 metų pripažintą Lietuvos valstybės teisės aktu, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Taryba priėmė 1949 m. vasario 16 d. Mėnaičių kaime, Radviliškio rajone. Vienos sodybos bunkeryje pasirašytoje deklaracijoje partizanų vadai paskelbė, kad suvereni Lietuvos valdžia priklauso tautai, Lietuvos santvarka yra demokratinė respublika, taip pat deklaracijoje išdėstė laisvės kovos tikslus ir politinę programą.

Minėtasis dokumentas buvo pasirašytas visų aštuonių tuometinės Lietuvos partizanų vadų, tačiau deklaracija nebuvo viešai paskelbta Lietuvoje, nebuvo ji nusiųsta ir į Vakarus, tad ilgus dešimtmečius apie šį dokumentą nieko nežinota.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, vienas minėtosios deklaracijos egzempliorius buvo surastas KGB archyve, dar vienas egzempliorius - iškastame partizanų archyve. 1999 m. Lietuvos Seimas priėmė įstatymą, kuriuo Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Tarybos priimtą deklaraciją pripažino Lietuvos valstybės teisės aktu.

Prie partizanų generolo J. Žemaičio paminklo kreipdamasis į Lietuvos karius, Prezidentas V. Adamkus pabrėžė, kad Vasario 16-oji yra tautos nemirtingumo simbolis, patvirtintas jos geriausių vaikų gyvybės kaina.

"Tos aukos dėka grįžome į gyvenimą, tos aukos dėka gimė ir Kovo 11-oji. Esame vėl laisvų ir nepriklausomų tautų tarpe, kuriame saugią, kūrybingą ateitį savo tautai", - sakė šalies vadovas, palinkėjęs kariams, kad jų tarnyba tautai būtų pavyzdys ir paskatinimas visiems, ypač jaunajai kartai, eiti garbingos istorijos nužymėtu keliu, kuriant šviesią, dorą, teisingą ir modernią Lietuvą.

Visus kovojusius ir žuvusius už Lietuvos laisvę ginklu pagerbė prie Krašto apsaugos ministerijos išrikiuota Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopa, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnų būrys, grojo Garbės sargybos orkestras, dainavo Lietuvos karo akademijos choras "Kariūnas". Lietuvos laisvės kovos draugus prisiminė ir šio sąjūdžio dalyviai - Algimanto, Dainavos, Didžiosios Kovos, Kęstučio, Prisikėlimo, Tauro, Vyčio, Vytauto ir Žemaičio apygardų partizanai, rikiuotės gretose stovėję su kovinėmis vėliavomis.

Lietuvių Fondas prieš didelius uždavinius

Įspūdžiai iš LF spaudos konferencijos Lemonte

Edvardas ŠULAITIS

Naujasis LF tarybos pirm. Vytautas Kamantas, galima sakyti, serga Lietuvių Fondo liga, kuri jį jau ne pirmas mėnuo "kankina" ir neleidžia jam ramiai miegoti. Jis, perėmęs šias pareigas, sugalvojo, kad ir lietuvių visuomenė turėtų labiau būti supažindinama su šios išeivijoje didžiausios lietuvių finansinės institucijos rūpesčiais ir darbais.

Todėl po kiekvieno LF tarybos posėdžio buvo nuspręsta rengti spaudos konferencijas ir jose papasakoti žiniasklaidos atstovams apie tuose posėdžiuose pareikštas svarbesnes mintis ar padarytus nutarimus.

Pirmoji iš tokių konferencijų buvo sušaukta vasario mėnesio pradžioje, o kovo 2 d. vėl šiam reikalui buvo susirinkta, nes išvakarėse turėtas jau antrasis šių metų LF tarybos posėdis.

Pats tarybos pirm. V. Kamantas į Lemontą turėjo specialiai atvykti, pertraukinat savo atostogas šiltoje Floridoje, St. Peterburgo vietovėje, kur beje, jis negali atitrūkti nuo LF reikalų ir ilgas valandas praleidžia prie kompiuterio ir telefono.

Daugiausiai informavo

V. Kamantas ir A. Tamulis

Į šią spaudos konferenciją susirinkusieji lietuvių žiniasklaidos atstovai daugiausia naujienų patyrė iš dviejų LF pareigūnų: V. Kamanto ir valdybos pirm. A. Tamulio. Jie ne tik padarė pranešimus, bet ir dažniausiai davė atsakymus į susirinkusiųjų pateiktus klausimus. Taip pat čia pasireiškė ir vienas iš LF steigėjų, neseniai tapęs LF tarybos garbės pirmininku, dr. Antanas Razma, ir valdybos narė administratorė Laima Petroliūnienė.

Tarybos pirmininkas trumpai nušvietė išvakarėse įvykusį LF Tarybos posėdį, kuris tęsėsi apie 4 valandas ir jame buvo daug pranešimų bei nutarimų. Kaip buvo galima matyti iš darbotvarkės, to posėdžio metu kalbėjo visa eilė LF pareigūnų – šalia abiejų pirmininkų, pranešimus padarė ir Finansų komisijos pirm. Saulius Čyvas, Pelnų skirstymo komisijos pirm. Kęstutis Ječius, Įstatų komisijos pirm. Vytenis Kirvelaitis, Lėšų telkimo ir palikimų komisijos vadovas Algirdas Ostis ir Meno komisijos pirm. dr. Gediminas Balukas apžvelgė tų komisijų darbą. Sigita Balzekienė padarė pranešimą dr. A. Razmos vardo švietimo premijos komisijos sudarymo reikalu ir t.t.

Apie LF metinį visuotinį narių suvažiavimą

Šio suvažiavimo reikalai buvo diskutuoti ne tik LF tarybos posėdyje, bet jie sukėlė nemažą susidomėjimą ir spaudos konferencijoje dalyvavusiųjų žiniasklaidos

Lietuvių Fondo trys pirmininkai (iš k.): LF Tarybos pirm. Vytautas Kamantas, LF Tarybos Garbės pirm. dr. Antanas Razma ir LF Valdybos pirm. Arvydas Tamulis.

atstovų tarpe. Beje, šis jau 42-sis narių susirinkimas yra šaukiamas 2005 m. balandžio 30 d. Pl Centre Lemonte. Posėdyje buvo numatyta jo darbotvarkė, kuri išdalinta spaudos žmonėms. Paskutinį balandžio mėnesio šeštadienį įvykstantis susirinkimas prasidės 9:30 val., o prieš tai nuo 8:30 val. ryto vyks registracija.

Kaip ir visada, bus renkamas trečdalis (6) LF tarybos narių. Šį kartą dėl šių rinkimų yra nemaža naujiena, nes kandidatus į Tarybą buvo galima siūlyti iš anksto. Buvo pranešta, jog iki kovo 1 d. gautos 9 kandidatų pavardės (jos bus įrašytos į balsavimo lapelius). Taip pat, kaip ir anksčiau, kandidatus bus galima pateikti ir prieš rinkimus (suvažiavimo dieną).

Valdybos pirm. A. Tamulis susirinkusius spaudos atstovus painformavo apie pasitarimus su Lietuvių Bendruomenės žmonėmis dėl įstatų pakeitimo. Buvo pranešta, jog tie pasitarimai su JAV LB Krašto valdybos pirmininke Vaiva Vėbraite ir kitais atstovais – Algimantu Gečiu bei Arvydu Barzduku buvę pozityvūs ir daugeliu klausimų buvo prieita vieningos nuomonės. Pirmininkui viename pasitarime talkino LF tarybos narys Saulius Anušis. Dabar tie įstatai jau yra išversti į lietuvių kalbą ir bus išsiuntinėti nariams kartu su pakvietimais dalyvauti visuotiniame narių susirinkime.

V. Kamantas tačiau pareiškė, jog oficialus įstatų tekstas yra anglų kalba, nes padaryti tikslų lietuvišką vertimą ne visada įmanoma.

Šalia kitų padarytų pranešimų ar iškeltų minčių reikia paminėti 2005 LF dr. A. Razmos vardo švietimo premiją.

Gal išėivijai žinotina

Iš nakties į rytą

(atkelta iš 3 psl.)

Minėtas Petras Palilionis, norėdamas pabrėžti Juozo Kojelio literatūrinį stilių, mąstymo nuoseklumą ir logiką, ištikimybę istorinei tiesai, išvardino profesorius, kurių paskaitų Kojelis klausė Vytauto Didžiojo universitete: tai Vincas Mykolaitis-Putinas, Vincas Krėvė, Balys Sruoga... O prie jo "literatūrinio skonio" prisidėję ir jo estetiniai kriterijai, kuriuos esą galėję paveikti ankstesnieji universiteto studentai Salomėja Bačinskaitė-Nėris, Antanas Miškinis, Jonas Aleksandravičius (vėliau Aistis)...

Smarkiai abejoju, ypač dėl tų profesorių, kurie į publicistiką tada nėjo; o Salomėjos Nėries ideologinė kontroversija ir humanistinių-krikščioniškų idealų išdavimas kaip kiekvieną kitą patriotą lietuvių, kataliką (su kuriais jis studijuodamas draugavo), taip ir Kojelį galėjo tik papikinti ir atgrasinti.

Aš jo logikos stulpų ir jo mąstymų rėmų sudarymo protagonistais ir mokytojais laikyčiau Biržiškas, Benderį (lotynų kalbos profesoriu), Sezemaną (filosofijos profesoriu), Šalkauskį, Eretą, Dovydaitį. Literatūriškai Kojelis išpruso, susipažindamas su lotynų klasikais, ką paliudytų jo diplominis darbas apie Horacijaus kūrybą. Galėčiau pagirti kolegą Juozą už tai, kad iš Vinco Mykolaičio-Putino pasimokė humanistinės inteligencijos, o iš kitų neišmoko keliaveidžio cinizmo.

Šios premijos skyrimo komisijos pirm. yra S. Balzekienė (LF tarybos narė), o jos nariai: dr. Antanas Grigonis, Algirdas Monkevičius, dr. Zigmas Zinkevičius (visi iš Lietuvos) ir Stasė Petersonienė bei Dalilė Polikaitienė iš JAV.

Rekomenduojamus kandidatus reikia siųsti iki š.m. birželio 15 d. šiuos adresu: Lietuvių Fondo dr. Razmos vardo premijos komisija, c/o Lietuvių Fondas, 14911 127 St., Lemont, IL 60439. Laimėtojai atiteks 25 tūkst. JAV dolerių

Atsakymuose į klausimus (o jų buvo gana daug) išryškėjo daug dalykų. Patirta, kad rašant įstatus ar kitais įvairiais reikalais reikia būtinai laikytis Illinois valstijos įstatymų, kadangi ne pelno siekiančios korporacijos yra labai tikrinamos. Yra paskirtas "independent auditor" (amerikietis), kuris pateikia savo sugestijas. Lietuvių Fondo pareigūnams reikia vadovautis "Guidebook for Directors of Non Profit Corporations" duota medžiaga ir tas juos ne tik suvaržo, bet ir įpareigoja.

Kai kurie iš aukščiau minėtų reikalų bus atskirai paskelbti lietuviškoje spaudoje ir apie juos bus galimybė plačiau išgirsti.

Buvo pranešta, kad sekanti panaši spaudos konferencija įvyks gegužės 11 d. irgi PL Centro Lemonte posėdžių kambaryje.

JAV Kongreso ir Senato
BENDRA REZOLIUCIJA

Pristatyta Kongreso nario John Shimkus

Kongreso rūmai pareiškia, kad Rusijos vyriausybė turi aiškiai ir nedviprasmiškai pripažinti ir pasmerkti neteisėtai Sovietų Sąjungos 1940-1991 metais įvykdytą Baltijos valstybių Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją ir aneksiją.

Kadangi Baltijos šalių įjungimas į SSRS buvo įvykdytas prieš laisvą Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonių valią;

Kadangi JAV nuosekliai laikėsi Estijos, Latvijos ir Lietuvos neteisėtą aneksijos nepripažinimo politikos;

Kadangi Rusija yra Sovietų Sąjungos valstybinių įsipareigojimų paveldėtoja;

Kadangi 1939 metais pasirašytas Molotovo-Ribbentropo paktas ir jo slaptieji protokolai stalininės SSRS ir hitlerinės Vokietijos susitarimu leido Sovietų Sąjungai užimti ir pasisavinti Estiją, Latviją ir Lietuvą;

Kadangi ši okupacija atnešė Baltijos tautoms kančias, masinius žudymus ir trėmimus į Sibiro lagerius;

Kadangi estų, latvių ir lietuvių tautos drąsiai ginkluota rezistencija ir vėliau politinėmis priemonėmis priešinosi sovietinei agresijai;

Kadangi Vokietijos vyriausybė pasmerkė 1939 metų Molotovo-Robbenntropo paktą ir viešai atsiprašė už hitlerinės Vokietijos pasaulyje vykdytą naikinimą ir terorą;

Kadangi Sovietų Sąjungos Liaudies deputatų suvažiavimas 1939 metų Molotovo-Ribbentropo paktą 1989 metais pripažino niekiniu;

Kadangi neteisėta Baltijos valstybių okupacija ir jų pasisavinimas yra vienas iš svarbiausių iki šiol Rusijos nepripažintų priespaudos faktų jos istorijoje;

Kadangi Rusijai pripažinus okupaciją, tai padėtų pagerinti Estijos, Latvijos bei Lietuvos ir Rusijos žmonių santykius, sustiprintų vyriausybinius šalių santykius ir regioninį stabilumą;

Kadangi Rusija pagirtinai pradėjo pripažinti rimtus ir apgailėtinus savo istorinius įvykius tarp jų prisidėjimą prie Lenkijos karių žudynių 1939 metais Katyn miške;

Kadangi tiesa yra galinga gydanti, atleidžianti ir sutaukanti jėga, be kurios viešpatauja nepasitikėjimas, baimė ir priešiškumas;

Kadangi valstybės, aiškiai nepripažįstančios savo istorinių klaidų ir nesusitaikančios su savo praeitimi, negali sėkmingai kurti savo ateities;

Todėl Atstovų Kongresas ir Senatas pareiškia, kad Rusijos vyriausybė turi aiškiai ir nedviprasmiškai pripažinti ir pasmerkti neteisėtai Sovietų Sąjungos 1940-1991 metais įvykdytą Baltijos valstybių Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupaciją ir aneksiją. Tai reikšmingai sustiprins nukentėjusių tautų gerą valią ir regioninį stabilumą.

Rezoliucijos vertimą paruošė ALTo informacijos tarnyba

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Kunigo R. Mikutavičiaus metinėms - jo kolekcijos darbų paroda

Minint tragiškai žuvusio kunigo Ričardo Mikutavičiaus (1935-1998) 70-ąsias gimimo metines, vasario 25 d. Kaune, M. Žilinsko dailės galerijoje, buvo atidaryta jo kolekcijos darbų paroda „Šventam atradimui“. Kolekcijoje buvo per penkias dešimtis vaizduojamosios dailės darbų, tačiau jo nužudymą suorganizavę nusikaltėliai pagrobė meno kūrinius, dalis meno vertybių iki šiol dingę.

Nuo vasario 25 iki gegužės 29 d. veiksiančioje parodoje bus išstatyti 17 jau surastų paveikslų. Tai XVII-XVIII a. Nyderlandų, italų, prancūzų autorių tapybos darbai. Parodą užbaigs tušti paveikslų rėmai, vis dar laukiantys juose buvusių tapybos darbų bei menantys kraupią tragediją.

R. Mikutavičius gimė 1935 m. vasario 26 d. Kaune, kur baigė kunigų seminariją. Įšventintas į kunigus, dirbo įvairiuose Lietuvos miestuose. Nuo 1989 m. dirbo kunigu Kauno Vytauto Didžiojo bažnyčioje, vėliau - Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje ir Aleksoto koplyčioje, dėstė filosofines disciplinas Kauno medicinos universitete, Lietuvos žemės ūkio universitete ėjo kapeliono pareigas. Kunigas išleido 6 poezijos knygas ir pamokslų fragmentus. Už nuopelnus Lietuvai R. Mikutavičius buvo apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 3-čiojo laipsnio ordinu. 1998 m. birželio 30 d. jis tapo smurto auka. Kunigas palaidotas Kauno Petrašiūnų kapinėse.

Pagal ELTA

Katalikų bažnyčia galės susigrąžinti Vilniaus arkikatedros lobyną

Katalikų bažnyčia galės susigrąžinti valstybinėse saugyklose saugomas kilnojamasias kultūros vertybes, kurios buvo nacionalizuotos ar kitaip nusavintos, tarp jų - ir neįkainojamą Vilniaus arkikatedros lobyną. Seimas vasario 15 d. 85 balsais „už“ priėmė Katalikų bažnyčios nuosavybės teisės į kilnojamasias kultūros vertybes atkūrimo įstatymą. Balsavusių „prieš“ nebuvo, 4 parlamentarai susilaikė. Įsigaliojus šiam įstatymui, bažnyčia galės susigrąžinti sovietmečiu nacionalizuotas ar kitaip nusavintas kilnojamasias kultūros vertybes, tarp jų ir vertingiausią Lietuvos meno kolekciją laikomą 1985 m. Vilniaus Arkikatedroje rastą lobyną. Būta abejonų, ar Katalikų bažnyčia pageidautų susigrąžinti visą lobyną, nes neturėtų galimybių jo apsaugoti. Lobyne yra nuo šešioliktojo amžiaus datuojami kulto apeigoms atlikti skirti indai iš brangiųjų metalų, papuošti brangakmeniais. Spėjama, kad po Lietuvos krikšto 1387 m. pradėtas kaupti kelių šimtų aukso ir sidabro dirbinių lobynas Arkikatedroje buvo paslėptas 1939 m. rugsėjį, prasidėjus Antrajam pasauliniam karui. 1985 m. Arkikatedros rūsius tyrinėję istorikai ir archeologai rado minėtąjį lobį, kuris, atsargumo sumetimais nepranešus visuomenei ir tuometinei sovietinei valdžiai, buvo įtrauktas į Lietuvos dailės muziejaus nuolatinę ekspонатų apskaitą ir laikomas muziejuje. Laike 1991 m. sausio įvykių kolekcija buvo vėl paslėpta. Lobyną nuspręsta pademonstruoti visuomenei 1997 m., po pusantro metų Taikomosios dailės muziejuje buvo atidaryta lobyno ekspozicija. BNS

Popiežiaus patarimas kunigams: Gyvenkite tuo, ką skelbiate Eucharistijoje

Didžiosios savaitės pabaigoje buvo paskelbtas kasmetinis Didžiajam ketvirtadieniui skirtas popiežiaus Jono Pauliaus II laiškas kunigams, kuriame kasmet yra atkreipiamas dėmesys į dvasininkams svarbiausius dalykus bei duodama keletas patarimų kasdieniam gyvenimui.

Šių metų Didžiajam ketvirtadieniui skirtą laišką, šiek tiek trumpesnę nei ankstesniais metais, popiežius pasirašė dar būdamas ligoninėje - kovo 13 dieną.

„Į jus, brangūs kunigai, krypta mano mintys, kai gydydamasis bei atgaudamas jėgas leidžiu laiką ligoninėje kaip ligonis tarp ligonių. Eucharistijoje savo kančias vieniju su Kristaus kančia. Šia dvasia norėčiau su jumis apmąstyti kelis mūsų kunigiškojo dvasingumo aspektus“, - pradėdamas laišką sako popiežius.

„Kunigas yra tas, kuris, nepaisydamas metų tėkmės, spinduliuoja jaunystę, tarsi „užkrėsdamas“ ja sutinkamus žmones. Jo paslaptis glūdi „aistroje“, kurią jis jaučia Kristui. Šventasis Paulius sakė: „Man gyvenimas - tai

Kristus“ (Fil 1, 21)“.

„Pirmiausia naujosios evangelizacijos aplinkoje žmonės turi teisę kreiptis į kunigus tikėdamiesi „pamatyti“ juose Kristų“, - sakoma laiške. „Ypač jaunuoliai jaučia poreikį, kad Kristus juos ir toliau pas save kviestų, idant padarytų juos savo draugais ir kai kuriems iš jų pasiūlytų visiškai save atiduoti Dievo karalystės reikalui“.

Jonas Paulius II tvirtina: „Pašaukimų tikrai netrūks, jei mūsų kunigiškasis gyvenimas taps iškilesnis, jei, vykdydami savo tarnybą, būsimė šventesni, linksmesni ir aistringesni. Kristaus „pagautas“ kunigas (plg. Fil 3, 12) lengviau patrauks kitus apsispręsti leisti į tokį patį nuotykį“.

Patardamas, kaip tai įgyvendinti, Romos popiežius laiške saviesiems kunigams išsako svarbiausią patarimą: „Tad Eucharistijos įsteigimo žodžiai mums turėtų būti ne tik konsekracijos, bet ir „gyvenimo formulė“.

Baigdamas laišką popiežius viso pasaulio kunigus, kaip jau įprasta, paveda Mergelės Marijos globai. Ypač popiežius atmena pagyvenusius bei sergančius, taip pat sunkumus išgyvenančius kunigus.

Bernardinai.lt

Dar dvi Kauno vidurinės mokyklos taps katalikiškos

Kauno miesto tarybai pritarus, „Ažuolo“ ir M. Šalčiaus vidurinės mokyklos sieks katalikiškos krypties. Iki šiol mieste vienintelė Jėzuitų gimnazija turėjo katalikiškos mokyklos kryptį, tačiau po kelerių metų ši gimnazija turėtų tapti privati.

Kauno miesto savivaldybės bei mokyklų vadovų ir Bažnyčios atstovų susitikime nutarta, jog iki šių metų liepos mėnesio abi mokyklos turės paruošti bendrąjį planą. Maždaug po dvejų metų vyks šių mokyklų akreditacija, bus patvirtinta katalikiška kryptis.

Savivaldybės Kultūros ir švietimo departamento direktorius Virginijus Mažeika teigia, jog į katalikiškos krypties mokyklas mokinius traukia saugumas, mokytojų požiūris į mokymo procesą, jauki ir geranoriška aplinka. Specialistų teigimu, tokiose mokyklose sukurama dorovinga mokymo aplinka, bet tai anaipol nėra vie-nuolynai.

„Jėzuitų gimnazija miestiečių yra ypač mylima, visi norintys čia mokytis netelpa. Per stojamuosius į vieną vietą pretenduoja net trys mokiniai. Paklausa yra didelė, mokiniai ir jų tėvai pageidauja katalikiškos krypties mokyklų. Todėl esame tikri, kad abiejose mokyklose besimokančiųjų tikrai netrūks“, – sakė V. Mažeika.

Pasitarime dalyvavęs Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius teigė, jog būsimų katalikiškų mokyklų bendruomenės turės daug ir atsakingai dirbti. Katalikiškos krypties mokyklos ateityje turėtų turėti kapelionus, joms ypatingą dėmesį skirs ir klebonai, kurių parapijose tokios mokyklos atsiras.

Elta

Utena Didžiąją savaitę pradėjo naujoje bažnyčioje

Kovo 20 d. neįprastai švelnūs varpų dūžiai kvietė Utenos Dievo Apvaizdos parapijos tikinčiuosius į pirmąsias sekmadienio mišias išvakarėse konsekruotoje naujojoje bažnyčioje.

Penkiolika metų dūlėję ir jau žolė užžėlę bažnyčios pamatai nepalaidojo uteniškių vilčių Aukščiausiąjį garbinti šioje šventovėje. Laikas ir nesėkmės dėl statybų pako-regavo pirmojo šios parapijos dvasiškio kunigo Sigito Sudento planus – 40 tūkstančių gyventojų neturinčiame mieste statyti didžiausią Europoje bažnyčią.

Prieš dvejus metus vilniškiai architektai Ričardas Krištopavičius ir Mindaugas Jamantas parengė naują, keleriopai mažesnės bažnyčios projektą.

Į statybą investavo „VP Market“, šalia naujųjų maldos namų gavę sklypą MAXIMOS prekybos centrui statyti. Abu statiniai turėjo iškilti iki Kalėdų, tačiau žemės savininkų ieškiniai teisme sutrikdė bažnyčios statybų tempus. Kupiškio UAB „Dailistos“ statybininkai ją baigė Velykoms.

Elta

Neblėstantis Fatimos įvykių aktualumas

Kai vasario 13 d. Šventasis Tėvas, po ligos truputį sustiprėjęs, Šv. Petro aikštėje visiems paskelbė: „Aš atliksiu savo misiją“, tuomet (tą pačią dieną) Portugalijoje, Coimbros kaimelyje, Viešpats Dievas pasišaukė pas save ypatingų Fatimos įvykių – Švč. M. Marijos apsireiškimų (1917 m.) regėtoją, vienuolę karmelitę Liuciją, kuri, sulaukusi 97 metų, garbingai pabaigė savo žemiškąją misiją.

Tai liūdna, bet drauge ir džiugi žinia. Liūdna, nes netekome tos, per kurią (taip pat ir per regėtojus Pranciškų bei Jacintą) Mergelė Marija prieš kelis dešimtmečius Fatimoje įspėjo žmoniją: jei ji neatsivers, tai yra jei žmonės (per atgailą) protu ir širdimi neatsigręš į savo Gelbėtoją Jėzų Kristų ir nepakeis savo gyvenimo būdo, tada pasaulį ištiks didžiulės nelaimės.

Deja, tuo metu nebuvo tinkamai atsiliepta į Dievo Motinos labai svarbius prašymus. XX amžiuje pasaulį sukrėtė karai, koncentracijos stovyklų ir gulagų baisumai paliudijo daugelio žmonių širdžių nejautrumą minėtiems Fatimos antgamtiniais apreiškimams, kurie buvo palydinti ypač stipraus ženklų: 1917 m. spalio 13 d. vidudienį, per paskutinįjį Marijos apsireiškimą, 70 tūkst. žmonių, susibūrusių Taikos klonyje, staiga, išvydę nepaprastą saulės šviesos kaitaliojimą ir jos judėjimą, puolė ant kelių ir meldė Dievą, kad jiems būtų atleistos nuodėmės. Tada įvyko ir stebuklingas pasveikimas: 47 metų moteris bematant išgijo nuo sunkios ir nepagydomos tuberkuliozės.

Regėtojos Liucijos mirtis yra mums ir tam tikro dieviško gerumo ženklas: juk ją Viešpats pasišaukė būtent 13 dieną, kuri tiesiogiai mums primena šešis Fatimos apsireiškimus, įvykusius (per kelis mėnesius) per Marijos pamėgtą 13-ąją dieną.

Tačiau prasmingiausias sesers Liucijos laikinojo gyvenimo ženklas – jos ilgo ir prasmingo gyvenimo pavyzdys, liudijantis, kad ją Viešpats pasirinko ne vien skelbti pasauliui atsivertimą, atgailą ir susitaikinimą, bet taip pat ją pašaukė ir gyventi taip, kad, pasitikėdama gyvuoju Dievu ir galingu Marijos užtarimu, ji (su krikščioniškai pakiliu nusiteikimu) būtų visados pasirengusi apleisti laikinąją kūno būstinę ir keliauti į Viešpaties laimės namus (plg. 2 Kor 5, 8), kuriuose, manau, jau nebetenka abejoti, ji jau veidas į veidą susitiko ne vien su savo pusbroliu Pranciškumi ir pussesere Jacinta (Bažnyčios paskelbtais palaimintaisiais), bet ir su pačia (saule žėrinčia) dangaus Karaliene Marija bei su nuostabiuoju Švenčiausiuoju triasmeniu Dievu.

Pagalvokime, kokią papildomai didelę mums Viešpats suteikė dovana: dėl Liucijos netekties kylantis naujas susidomėjimas Fatimos apreiškimais yra puiki proga su dar tvirtesniu pasiryžimu laikytis Dievo Motinos duotų pamokymų, kurių pritaikymas kasdienybėje padės mums nutiesti trumpiausią ir tiesiausią kelią į mūsų Dievo Tėvo namus.

Kun. Vytenis Vaškelis

2005m. Lietuvių Fondo dr. ANTANO RAZMOS vardo švietimo premija

Remiantis 2000 m. ir 2004 m. Lietuvių Fondo tarybos nutarimais, Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija paskyrė 2005 m. nedalomą 25,000 US dol. Švietimo premiją, kuri bus skiriama asmeniui arba organizacijai Lietuvoje arba užsienio šalyse pasitarnavusiems lietuviybės išlaikymui bei pilietiniam, tautiniam ir humanistiniam ugdymui mokyklose ir universitetuose, tobulinant lietuvių valstybinę kalbą ir švietimą. Švietimo premijai paskirti yra sudaryta komisija iš šešių švietimo žinovų: trys iš užsienio ir trys iš Lietuvos. Šiai komisijai vadovauti yra pakviesta Lietuvių Fondo tarybos narė Sigita Balzekienė. Komisijos nariai: dr. Algirdas Grigonis, dr. Algirdas Monkevičius, Stasė Petersonienė, Dalilė Polikaitienė ir dr. Zigmas Zinkevičius.

Premijos gairės

Lietuvių Fondo dr. Antano Razmos vardo švietimo premija yra skiriama Lietuvoje ir užsienio šalyse (išskyrus 3 ir 5 nr.) už:

1. Švietimo darbus puoselėjant lietuvių;
2. Pilietinį, tautinį ir humanistinį ugdymą;
3. Lituanistinių mokyklų kūrimą užsienio šalyse, Vilniaus ir Karaliaučiaus kraštuose ir Suvalkų Trikampyje;
4. Paramą socialiai apleistiems vaikams ir jų gražinimui į mokyklas;
5. Vaikų, jaunuolių asmeninės disciplinos skatinimą; kovą su agresijos problema, į kitus ir į save, narkomaniją, alkoholizmą ir rūkymą Lietuvos mokyklose;
6. Naujų mokymo strategijų ir technologijos taikymą mokyklose;
7. Specialiųjų ugdymą;
8. Pedagogų rengimą ir tęstinį mokymą;
9. Išplėtojamą visiems suaugusiems prieinamojo tęstinio švietimo.

Paraiška

1. Premijos kandidato vardas, pavardė ir organizacijos pavadinimas.
2. Pasitarnavimas per praėjusius penkis metus švietimo srityje, atsižvelgiant į Premijos gaires.
3. Kuriam tikslui būtų panaudota laimėta 25,000 US dolerių premija?
4. Ar pasiekti rezultatai švietime atlikti:
 - i. valstybinėje institucijoje?
 - ii. pelno nesiekiančioje organizacijoje?
 - iii. organizacijoje siekiančioje asmeninio pelno?
5. Reikalui esant, platesnę informaciją galima pateikti atskirame lape.
6. Premijų kandidatai, asmenys arba organizacijos, negali savęs rekomenduoti.
7. Rekomenduojamų kandidatų paraiškos turi būti pateiktos ne vėliau **2005 m. birželio 15d.** šiuo adresu: "Lietuvių Fondo dr. Razmos vardo premijos komisija" c/o Lietuvių Fondas, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 USA.

DĖMESIO!

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba praneša, kad **2005 m. spalio 21-23 dienomis Chicagoje** yra šaukiamas **AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS**. Kongrese bus sprendžiami ateities veiklos planai ir paminėta ALTo 90 metų sukaktis. Šiuo metu ALTas apjungia 17 centrinių JAV lietuvių organizacijų.

Organizacijos, telkiniai ir pavieniai asmenys kviečiami remti Kongresą ir įsijungti į jo ruošą. Kreiptis: *Lithuanian American Council, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629; tel. 773-735-6677; fax 773-735-3946; el. paštu: AltCenter@aol.com*

VYZAS & ASSOCIATES, P. C. ATTORNEYS AT LAW

Real Estate - Zoning & Land Use -
Commercial Litigation - Corporate Law
Bankruptcy - Wills, Trusts & Estates
Estate Administration - Personal Injury
Worker's Compensation - Municipal Court Matters
Employment Torts - Condominium Law

20 DAVIS AVENUE
KEARNY, NEW JERSEY 07032
(201) 998 - 2211

Licensed in New Jersey and New York

*Kviečiame paremti TAUTOS FONDA
savo darbu ir aukomis.*

*Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą
ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.*

**TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.**

Aukas siusti:

307 W. 30th St. tel: (212) 868 - 5860; (212) 868 - 5815
New York, NY 10001 el.paštas:TAUTFD@aol.com

KODIS FUNERAL HOME

63 - 06 Flushing Ave.
Maspeth, NY 11378

*Suteikia garbingas laidotuves
Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse*

Edward A. Kodis - Funeral Director
Kreipkitės
tel.: (718) 326-1658

ADMINISTRACIJA PRANEŠA:

Čia spausdiname pavardes tų skaitytojų, kurie auکوjo 2002-2005 metų "Darbininko" prenumeratai ir jų čekius gavome iki kovo 20 d.

Po 120 dol.:

Vaidievis Mantautas, W. Hartford, CT..

Po 100 dol.:

Algirdo ir Danutės Šilbajorių šeima, Ormond Beach, FL.

Irena Vakselis, Tarpon Springs, FL.

Dana Eikinas, Stoughton, MA.

Lily Pocius, Babylon, NY

Laima Lileika, Carmel, NY.

N. N. New York, NY.

Aldona Baltch-Gravrogkas, MD, Menands, NY.

Malvina Klivečka, Woodhaven, NY.

Po 75 dol.:

Beatrice Lucka, Mattituck, NY.

Eleanor Aleliunas, Pittsburgh, PA.

Po 50 dol.:

P. A. Raulinaitis, Burbank, CA.

Stan Aizinas, Foster City, CA.

Sophia Gorodeckas, San Diego, CA.

Juozas Liudzius, New Britain, CT.

Vladas Barius, Trumbull, CT.

Liudvika Kulikauskas, Treasure Island, FL

Enata Skrupskelis, Chicago, IL.

Halina Bagdonas, Oak Lawn, IL.

Aldona Juozevicius, Oak Lawn, IL.

Janina Snieska, West Hyannisport, MA.

Eugenia Rackauskas, Wallaston, MA.

Valerija Kligys, Edison, NJ.

Nijolė Baltrulionis, Jamaica, NY.

Grażina E. Ercius, Little Neck, NY.

Algirdas ir Roma Vedeckas, Massapequa, NY.

Danutė Bobelis, Massapequa Park, NY.

Vita Simonaitis, Richmond Hill, NY.

Elena ir Juozas Andrusis, Woodhaven, NY.

Raymond ir Nijolė Zukauskas, Yonkers, NY.

Teresė ir Algim. Gečys, Huntingdon Valley, PA.

Po 45 dol.:

Vitas ir Birutė Labutis, Sunny Hills, FL.

Po 40 dol.:

Jurgis ir Regina Mikaila, Pomfred Ctr., CT.

Stanley ir Danutė Liepas, Fort Collins, CO.

Delfina Tricis, Chicago, IL.

Gediminas Rajeckas, Hackettstown, NJ.

Po 40 dol.:

Elizabeth Didzbalis, Linden, NJ.

Edmund Juchnevicius, Linden, NJ.

Elena Dirmantas, Glen Cove, NY.

Agatha LaVerne, NYC, NY.

Po 30 dol.:

Steponas Zabulis, Manchester, CT.

Jonas Mikalauskas, St. Petersburg, FL.

Chester Savickas, Worcester, MA.

Helen Dousa, Watertown, MA.

Elena Dapsys, Omaha, NE.

Justinas Česnavičius, Groton On Hudson, NY.

Živilė K. Ratas, Merrick, NY.

Po 25 dol.:

Elena Sudzinskas, Putnam, CT.

Donata Virkutis, West Hartford, CT.

Stase Ozalas, Amsterdam, NY

Stasys Mazilis, Fishkill, NY.

Vida Kristolaitis, NYC, NY

Felicia Redikis, Woodhaven, NY.

Po 20 dol.:

Antanas Ambraska, Phoenix, AZ.

Vladas Varnauskas, St. Petersburg Beach, FL.

Henry Gailiunas, Athol, MA.

Zenonas Prūsas, Chillicothe, OH.

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame

Aukos**Kretingos Pranciškonų****"RŪPESTĖLIŲ"****labdaros valyklai**

N. N. - Connecticut, auکوjo 1,000 dol.

Liudas Normantas, Hiram, ME, auکوjo 240 dol.

Anelė ir Vladas Barkauskai, Pt. Pleasant, NJ, auکوjo 100 dol.

Liolė Pilis, Noank, CT, auکوjo 50 dol.

Jauniausieji "Rūpestėlių" labdaros valgyklos nariai, drauge su visais kitais valgytojais, nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams už teikiamą pagalbą.

New Yorka žinios

“Darbininko” redakcija nuo širdžiai dėkoja visiems, mus sveikinusiems Velykų proga.

Šis **“Darbininko”** numeris padidintas iki 24 puslapių.

Tėv. Benediktas Sigitas Jurčys, OFM, pranciškonų provincijolas, vasario 28 d. atskrido į Bostoną ir kurį laiką lankėsi pranciškonų vienuolyne Kennebunkport, ME. Kovo viduryje nuvyko į St. Petersburg Beach, FL, kur dalyvavo pranciškonų provincijolų metiniame suvažiavime. Į Lietuvą grįžta balandžio pabaigoje.

Apreiškimo par. žinios

Velykų rytą 7 val. iškilmingas Prisikėlimo mišias su procesija aukojo vyskupas Paulius Baltakis, OFM, drauge koncelebravo kun. J. Fonti, parapijos administratorius Velykines giesmes pakiliai giedojo parapijos choras, vad. Astos Barkauskienės. Dalyvavo arti 300 žmonių. Po mišių par. salėje vyko pusryčiai su tradiciniais Velykų valgiais. Čia atsilankė vyskupas A. Baltakis, kun. J. Fonti, visi choristai ir gal apie 200 parapijiečių.

LB Brooklyn-Queens apylinkės metinis susirinkimas įvyks gegužės 1 d., sekmadienį, tuojau po 10 val. lietuviškų mišių. Programoje: pranešimai, ateities planai, naujos valdybos rinkimai. Bus ir vaisės. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Trečiabangininkai kviečiami įsijungti į LB eiles.

Klaidų atsitaishymas. “Darbininko” nr. 3, psl. 3 antraštė turi būti: Lietuvių tauta ir jos vadai. Autorius *Vytautas Antanas Dambrava*. Psl. 4: Pirma eilutė dešinėsios skilties turi būti: Čia spausdina **LB Inf.** paruoštą pranešimą. Už klaidas atsiprašome.

Virginijaus Barkausko vargonų muzikos koncertas įvyks šeštadienį, š.m. gegužės 7 d., 6:30 val. v. Atsimainymo par. bažnyčioje (žiūr. skelbimą paskutiniame puslapyje). Susipažinkime su koncerto atlikėju:

Virginijus Barkauskas gimė 1964 m. Varėnoje, Lietuvoje. Būdamas dešimties metų pradėjo mokytis Varėnos muzikos mokykloje, kurią baigęs, studijas tęsė Kauno J. Gruodžio muzikos mokykloje; vėliau – Vilniaus valstybinėje akademijoje, kur studijavo ir vargonų (pas prof. L. Digri) ir fortepijono (pas Lijaną Baronaite) specialybes. Dar būdamas Lietuvoje, Virginijus gavo stipendiją iš Amerikos vyskupų konferencijos toliau tęsti mokslus Amerikoje. St. Joseph's College, Rensselaer, IN, kur įsigijo magistro laipsnį muzikos menuose.

Su koncertais yra pasirodęs daugelyje Amerikos vietovių, kurių dėl vietos stokos čia negalime išvardinti. Gal tik pažymėsime, kad yra koncertavęs net *Alice Tully Hall, Lincoln Center* ir kt. Jau dvylika metų A. Barkauskas vargonuoja V. J. Atsimainymo parapijoje Maspeth, NY.

LR gen. konsulas Mindaugas Butkus kalbėjo Kovo 11-tosios minėjime Apreiškimo parapijos salėje

Auksinė vedybų sukaktis

Aldona ir Vytautas Žukai

š.m. vasario 19 d. savo namuose Great Neck, NY, šventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Duktė Ramutė Žukaitė, kuri yra LB New Yorko apygardos pirmininkė, sukviėtė daug tėvelių draugų ir su savo draugių pagalba suruošė ištaigias vaises. Žinoma, ir šventės kaltininkė Aldona, kuri pasižymi kulinarijos menu, prisidėjo prie vaisių gaminimo. O Vytautas, kuris iki šiol buvo žinomas kaip visuomenininkas lietuvis pasireiškė dar kitu menu – pagrojo lūpine armonikėle. Ir grojo taip gražiai, kad tas mažas instrumentėlis skambėjo kaip geriausias akordeonas. Visiems dalyviams įdomu buvo peržiūrėti prieš 50 metų darytas nuotraukas ir pasidalinti prisiminimais. Šventėje dalyvavo ir kun. Vytautas Volertas, V. Atsimainymo par. vikaras, kuris jubiliatų palaimino specialia malda. Dalyvavo ir giminės iš Lietuvos. Visi dalyviai džiaugėsi šia gražia sukaktimi. Ilgiausių metų jubiliatams! VRU

Profesorė dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė, iki šiol gyvenusi Yonkers, NY, prieš pat Velykas persikėlė į Bostono apylinkę. Jos naujas adresas yra: Dr. Aldona Janačienė, 14 Bradford Rd, Natick, MA 01760.

Šis **“Darbininko”** Nr.4 (38) išsiunčiamas balandžio 8 d. Sekantis Nr. 5 (39) numatytas išsiųsti gegužės 6 d.

DARBININKAS

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Monthly Newsletter
Published by Franciscan Fathers
Editorial & Business Office
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail: darbininkas@hotmail.com

Redaguoja ir rankraščius savo nuožiūra taiso
REDAKCIJINĖ KOMISIJA.

"Išėivija ir Lietuva yra vienas kūnas"...

Kovo 11-tosios minėjimas New Yorke

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo penkioliką sukaktį New Yorko lietuviai šventė kovo 13 d. tuojuo po 10 val. mišių Apreiškimo par. salėje. Minėjimą ruošė LB Brooklyn – Queens apylinkės valdyba. Salė buvo šventiškai išpuošta – žaliomis staltiesėmis apdengti stalai, ant kurių puikavosi po puokštę gėlių; šoninėje salės pusėje kabėjo mūsų trispalvė; virš vėliavos didelėmis raidėmis užrašas – *Kovo 11-toji – 15 metų*. Šalia – mažas staliukas, ant kurio sustatytos trys tautinių spalvų žvakės, padėtas gabalas gintaro, o vazoje pamerкта puokštė rožių. Sienose iškabintos lietuviškais raštais išmargintos lininės staltiesės. Jų viduryje – prisegti pirmi puslapiai laikraščių "Darbininkas", "Draugas" ir "Dirva", kuriuose randasi atspausdintas Nepriklausomybės aktas. Ant didelių kartono lakštų buvo suklipuota daug satyrinių piešinių, kuriuose linksmai pasišaipoma iš Lietuvos ir SSSR "pasiglamonėjimo". Kartonai buvo išstatyti pagal priešakinę salės sieną ir susilaukė nemažo dalyvių dėmesio. Žemiau, vienas po kito iš eilės buvo išdėstyti visi 1990 m. išėję "Darbininko" numeriai. Juose, o taip pat ir šalia išdėstytuose laikraščiuose "Dirva", "Newsweek" ir kt., didelėmis antraštelėmis laikraščiai skelbė Lietuvos siekį išsivaduoti iš "tėviškos" SSSR globos. Visą šią įdomią medžiagą yra surinkusi Ramutė Česnavičienė. Ji pati šią parodėlę ir surengė.

Šios džiugios sukakties minėjimą

atidarė LB Brooklyn/Queens apylinkės pirm. Vida Jankauskienė, pasveikino susirinkusius ir prisiminė prieš 15 metų kovo 11-tos naktį: "Tuomet su dideliu susijaudinimu ir ašaromis akyse nekantriai laukėme, kada Aukščiausioji taryba paskelbs Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktą. Dabar su Dievo palaima tikėsime, kad daugiau Lietuvos nepriklausomybės atkurti nebereikės".

Uždegamos ant stalelio stovinčios trys žvakės. Raudonąją, simbolizuojančią Kovo 11-tą, uždegė LB NY apygardos pirm. Ramutė Žukaitė. Žaliają, skirtą Vasario 16-tai, uždegė lietuviškų renginių prie Apreiškimo parapijos valdybos pirmininkas Vladas Sidas, o geltonąją – Lietuvos garbei skirtą, uždegė LR gen. Konsulas Mindaugas Butkus.

Nuskambėjus Tautos himno garsams, sukalbėjus maldą, ir tylos susikaupime, pagerbus žuvusius Tautos didvyrius, kalbą pasakė M. Butkus. Čia duodame keletą jo pasakytų minčių: "...Dabar, mes jau esame pasiekę tai, dėl ko kovojo ir apie ką tik svajojo mūsų seneliai ir tėvai... Vienas ir pagrindinis Lietuvai iššūkis buvo pasijusti ir tapti pilnaverte Europos Sąjungos nare. Tas jau įvyko. Lietuva – Europos Sąjungoje, tuo pačiu ir Europoje. Tačiau mes dar turime įsisąmoninti, kad naudojantis narystės privalumais, prie demokratinės valstybių bendruomenės saugumo ir gerovės, turėsime prisidėti ir su savo įnašu..."

Santykiai su Rusija yra stabilūs ir dalykiški, tačiau juos temdo Rusijos pozicija dėl Baltijos šalių okupacijos. Rusija kuria mitus, kad okupacijos nebuvo ir kratosi atsakomybės.

Kovo 11-ta, viena iš svarbiausių Lietuvos datų, tiesiogiai siejasi su Vasario 16-ta taip, kad be Vasario 16-tos nebūtų ir Kovo 11-tos. Istoricams teks įvertinti jos reikšmę, tačiau svarbu tai, kad Lietuvos nepriklausomybė buvo atkurta demokratišku būdu. Per 15 metų Lietuva sėkmingai judėjo į priekį. Galime tik džiaugtis, kad nebuvo padaryta esminių klaidų, ypač užsienio politikoje. Esame ES ir NATO struktūrų nariai. Lietuvos tarptautinė padėtis, saugumas, ir ūkio plėtros galimybės yra geriausios per visą atmenamą istoriją.

Išėivija ir Lietuva yra vienas kūnas. Būti lietuviu neapsiribojama Lietuvos valstybės sienomis. Kiekvienas, kuris nori būti ir išlikti lietuviu, Lietuvai yra brangus...

Todėl, Kovo 11-tos ir Vasario 16-tos dvasios įkvėptiems, linkiu "vardan tos Lietuvos" sužadinti savyje daugiau idealizmo", - baigė savo kalbą gen. konsulas.

Viktorijai Čereškienei perskaičius Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo aktą, visi susirinkusieji (apie 80) kartu, Vytautui Čereškai pritariant akordeonu, padainavo "Žemė Lietuvos" (muz. K. Vasiliausko, žodž. S. Gedos) ir "Oi neverk, motušėle" (ši partizanų daina, dėl savo gan liūdnos nuotaikos, šioje džiugioje šventėje nevisai pritiko).

Elenai Guobytei padėklamavus Maironio eilėraštį "Šatrijos kalnas", su nemažu dėmesiu buvo peržiūrėta, Daivos Kezienės paruošta garsinė vaizdajuostė, kurioje įrašyta 1990 m. istoriniai, su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo siekais susiję, įvykiai.

Minėjimą užbaigus giesme "Lietuva brangi" (muz. J. Naujalio, žodž. Maironio) sekė Jono Kuncos paruoštos vaišės. Pasivažišus neskubėta skirstytis, dar pabendrauta, padainuota, net gi ir polkutė sušokta.

p.palys

Knygos - geriausia dovana

“Darbininko” administracija skelbia knygų išpardavimą, kuris tęsis visus 2005-uosius metus. Knygos yra išparduodamos labai žemomis kainomis. Prašome visų skaitytojų pasinaudoti tuo išpardavimu, jei ne dabar, tai ateityje.

Laukiame Jūsų,
mieli skaitytojai, nuomonių,
patarimų ir pasiūlymų
“Darbininkui”:
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail:
darbininkas@hotmail.com

ASSISTED LIVING skyrius prie Matulaitis Nursing Home
Namų artimu laiku pradės priimti gyventojus, pajėgius tvarkytis savarankiškai. Parūpins maistą, higienos ir sveikatos priežiūrą ir užimtumo programas.

Kriėptis: Matulaitis Nursing Home, Assisted Living,
10 Thurber Road, Putnam, CT 06260. Tel.: (860)928-7976

VIRGINIAUS BARKAUSKO

Vargonų muzikos koncertas

įvyks šeštadienį,
gegužės 7 d. 6:30 val. vak.

Atsimainymo par. bažnyčioje. Įėjimas per apatinę salę.
Nuo 5:30 v.v. veiks bufetas su sumuštiniais ir baras.

Įėjimo auka – 15 dol.
suaugusiems; vaikams – nemokamai.

Rengia ir visus atsilankyti kviečia
LB LONG ISLAND APYLINKĖS VALDYBA

11427

HOLLIS HILLS, NY

82-32 BELL BLVD

DR. GEORGE M. KUMPIKAS

EXP. 12/31/05 00609

RETURN SERVICE REQUESTED

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207-1999**DARBININKAS**

SOCIETY OF FRANCISCAN FATH

ENE, ME

Non-Profit Org.
U.S. Postage
PAID
BROOKLYN, N.Y.
Permit NO 5417